

Bukarešta, 14. febr. AA. V dobro pouč-
nih krogih izjavljajo, da bo patriarh Miron
Cristea, predsednik vlade in vrhovni pogla-
var rumunske pravoslavne cerkve, maja me-
seca obiskal Varstvo in se sestal s polski-
mi državniki in s poglavarji poljske prave-
oslavne cerkve.

Proračunsko zasedanje banskega sveta

Obširen banov ekspozice o položaju v naši banovini

Ljubljana, 14. februarja

Davi ob 10 se je v stekleni dvorani banske palače pričelo letošnje proračunsko zasedanje banskega sveta. Dopoldansko seje je skoraj v celoti zavel obširni banov ekspozice iz katerega izhaja, da bo potekalo to zasedanje v znamenju sanacije Zadrugne zveze po banovini 60 milijonskih kreditov za javna dela že izvršenega nakupa cele vrste nepremičnin za 21 milijonov dinarjev ter v znamenju zahteve po večjih dotalijah iz osrednjih banovinskih fondov v Beogradu.

Novi člani banskega sveta

Takoj po otvoritvi je poslovala dr. Seneković prečital odlok o sklicanju banskega sveta ter naredbo notranjega ministrstva, s katero so bili kot člani banskega sveta razrešeni inž. Vrhnjak iz Pameč, dr. Brečelj iz Ljubljane in dr. Visenjak iz Ptuj. Namesto njih pa imenovan župan Ivan Tovšak iz Mislj, Miloš Stare iz Ljubljane, Ivan Vesenjak iz Košakov pri Mariboru, za mesto Ptuj in na novo župan France Slavčič za mesto Ljutomer. Ranski svet se je tako povečal za enega člana. Na predlog dr. Ravniharja so bile odobrene udanosti in pozdravne brzojavke. Nj. Vel. kralju, knezu namestniku Pavlu, predsedniku vlade dr. Svojadinoviču, notranjemu ministru dr. Korošcu in finančnemu ministru Lotici.

Zakaj je proračun povišan

Ban dr. Natlačen je v svojem 90 strani obsegujočem ekspozitu najprej omenil da je novi proračun v primeru s sedanjim za 950 milijonov dinarjev višji. Skrajaj dve tretjini tega poviška (59 milijonov) odpada na povišane anuitete, ostalo pa sorazmerno na vse oddelke razen tehnične. Povišanje je bilo potrebno že zaradi podražitev življenjskih in drugih potrebščin. Število banovinskih uslužbencev se je povečalo v dokaj večji meri kakor število državnih ker se tudi banovski posli hitreje množijo. Narašča tudi potreba po elektrifikaciji dežele. Banovinske elektrarne so lani zgradile 200 km novih daljnovodov in krajevnih omrežij.

Občine

Dalje je ban omenil komasacije in prekomasacije občin ter izjavil mnenje, da so občine sedaj dosegle svojo prirodni obseg; zato so komasacije in prekomasacije zaključene. Čeprav je banovina prevzela šolska bremena se občinske doklade niso v pričakovani meri znižale in se še vedno 31 občin z dokladami preko 100%. Banovina je od občin prevzela za 10 milijonov bremen, občinski proračuni pa so se znižali le za 7,7 milijona. V tej zvezi razpravlja ekspozice o potrebi točne ločitve davčnih virov med državo in samoupravo. V okviru novega sistema bi bilo treba nekatere vrste davkov zlasti zemljišarino in zgradarino, popolnoma prepustiti samoupravi, ki tudi ne bi smele biti tako odvisne od finančnega ministrstva.

Sanacija Zadrugne zveze

Z največjo pozornostjo je banski svet sledil banovini izvajanjem o 63-milijonskem posojilu banovine za sanacijo Zadrugne zveze v Ljubljani. Po uredbi o likvidaciji kmečkih dolgov bi se sanacija zadrugne zveze kreditnih zadrug zavlekla na 14. odstopno leto na 20 let, ker bi šele v teh dveh letih Priv. agrarna banka izplačala vse terjatve, odnosno bi se amortizirale 3% državne obveznice za likvidacijo kmečkih dolgov. V dravski banovini je bilo kmetijsko kreditno združenstvo najbolj prizadeto. Zadrugna zveza kot predstavica 335 kreditnih zadrug je vedno znova urgirala banovinsko pomoč za svojo sanacijo. Že v l. 1911 je tedajni kranjski deželni zbor pooblastil deželni odbor, da prevzame jamstvo za hranilne vloge, naložene pri kreditnih zadrugah Zadrugne zveze. Sedaj je bila sliha pomoč še bolj potrebna in najti je bilo treba mnogo večjih sredstev tako pri Pošti hranilnici, kakor tudi neposredno pri banovini, ki se je zaradi tega zadolžila za 63 milijonov dinarjev, vračljivih v 20 letih. Banovina je prešla za to svojo dajatev protivrednost v tem, da ji je Zadrugna zveza odstopila svojo terjatve iz specialne rezerve Zadrugne zveze gospodarske banke v znesku 50 milijonov in se obvezala, da ji bo do 1937 odvalila svoj čisti dobiček, ako in kolikor bo presegel 25.000 din na leto.

Ta banovinska pomoč je bila potrebna Zadrugni zvezi v prvi vrsti zaradi tega, ker je v letih pred današnjo krizo do viska izvedla zadrugno disciplino glede nalaganja presežkov denarja svojih članov in so imele tako kreditne zadruge pri njej ob začetku krize nad 200 milijonov naložb. Zadrugna zveza je s tem denarjem kreditirala kreditnim in drugim zadrugam, velike vsote pa je morala naložiti tudi v bankah, tako da je vprav nje kriza najbolj zadela. S tem pa so prizadete tudi zadruge, ki so imele znatne naložbe pri Zadrugni zvezi ostale brez sredstev za obnovo lastne likvidnosti. Zato je bila pomoč banovine nujno potrebna.

Šolstvo

V osnovnem šolstvu je bil dosežen lani napredek v tem, da se je povečalo število učencev, pa tudi razrednih oddelkov. Slej ko prej pa primanjkuje učnic in učnih moči. Sicer je bilo lani po številnih upokojitvah amatevskih in novo 275 abiturientov in abiturientk vendar bi bilo treba obnoviti še nadaljnjih 251 učiteljev. Banovina je lani 12 šolskih občin podprla s 1 milijonom din. Povečati bo treba glu-

honemnico v Ljubljani in zavod za slepe, ki se bo preselil iz Kočevja v Mengeš. Potrebno je ustanoviti še 6 novih mestanskih šol. Od srednješolskih poslopij je banovina prevzela gimnazijsko poslopje v Ptuj, vprašanje prevzema mariborske relike pa se še zavlačuje, tako da bi nazadnje lahko prišlo do tega, da bo poslopje toliko razpadlo, da bo treba graditi novo.

Državne in banovinske ceste

Pri gradnji in vzdrževanju cest uživa drugo banovino nesorazmerno večje ugodišnosti od države kakor dravski. Razmerje med državnimi in banovinskimi cestami je 67,74 v zetski celo 42,41. 5759 V drinski banovini 27,07 : 72,93. v varbarski 32,26 : 67,74. v zetski celo 32,41 : 57,59 V drinski banovini odpade na 1 kv km 63,40 m² v zetski 65,48 v dravski banovini pa le 38,07 m² državnih cest. Treba bo doseči da prevzame država vsaj banovinske ceste Maribor-Rogatec-Zagreb in Celje-Zidani most-Zagreb med državne in da zgradi zvezo Ljubljana-Sušak Kanovina bo zna tno omejitve svoje podpore za vzdrževanje občinskih cest, tem bolj pa bo širila in izravnavala banovinske ceste ter jih moder nizirala za kar je tudi našla večje posojilo. Poskrbelo bo tudi za posebne kolesarske steze k čemur pa bodo morali prispevati tudi kolesarji sami.

Socialna skrb in zdravstvo

Določbe o minimalni mezdi so znatno omejile mezdna gibanja, na druge strani pa povečale zaposlitev, ki je dosegla lani, sodeč po številu zavarovanega delavstva, rekord 115.000. Tudi vohbe so se medse dvignile povprečno za 7,5%. Kolektivnih pogodb je bilo lani registriranih 68.

Posebej je ban obravnaval tudi vprašanje bede in uim na deželi, zaradi katerih je izdala banovina preko 3 milijone dinarjev. Preskrba revežev je bila v prvi vrsti prepuščena karitativnim zvezam v Ljubljani in Mariboru, ki sta prešli v tekočem letu 900.000 din. Za novi paviljon pri bolnišnici v Mariboru so bili izdani že 3 milijoni, potrebnih pa bo še nadaljnjih 5,5. Stroški za ostale banovinske bolnišnice so zahtevali skoraj 10 milijonov dinarjev, a bo treba za nje skupno z novo bolnico v Murki Soboti še okrog 20 milijonov. Za murosobsko bolnišnico bo treba pri Suroziju posebej nati 12-milijonsko posojilo. Država dolguje sedaj posameznim banovinskim bolnišnicam za zdravljenje siromakov že 8,8 milijona dinarjev.

Nakup posestev

Banovina je v poslednjih dveh letih nakupila več zemljišč. Od Zadrugne gospodarske je kupila Blejsko jezero in blejske nepremičnine za 15 milijonov, tri milijone je izplačala v gotovini za 12 milijonov pa prevzela dolgove pri raznih zavodih. Nadalje je banovina kupila od Agrarne zajednice »Vrbe« v Zabeznici pri Bledu zemljišče, dobrih 53 ha za 531.000 Dn. Na njem se je uredilo največje golfpolje v Jugoslaviji zaradi dotoka bogatih inozemcev. Koncem 1936 je kupila tudi »Racerdvor« od radmondkega benediktinskega samostana Radmond (57 ha) za 3 milijone. »Racerdvor« je pridela mariborski vinariki in sadjarski šoli. Dalje je banovina za gorenjsko kmetijsko šolo kupila Sturmovo posestvo v Poljčah na Gorenjskem (89 ha) za 1.700.000 Din za uradno prostoro vilo bratov Woschnagov na Erjavčevi cesti v Ljubljani za 900.000 Din, večji svet v Kaštelu Štafilcu za počitniško otroško zdravilišče v Dalmaciji za 88.000 Din, nepremičnine tvrdke Stemberger in Melitizer v Mengšu za 730.000 (zavod za slepe), del Vrtačnikovega posestva na Viču za 151.000 (za banovinske garaže) in še nekatera manjša zemljišča.

Banovinske davščine

V drugem delu svojega ekspozice, ki se je nanašal na dohodke, je ban navedel predvsem nove, odnosno povečane dohodke: novo trošarino na jedlino olje (po 1 din na 1 liter) in banovinsko davščino na prevoz blaga z motornimi vozili v višini državne pavšalne take; pobirala se bo za proge, ki so z državnimi železnicami doela ali vsaj deloma v konkurenci. Banovinska šolska doklada se bo povečala od sedanjih 26 na 35%, ker država ni plačala onih 8 milijonov dinarjev, ki jih dolguje je banovinskim bolnicam za zdravljenje siromakov bolnikov in ki so bili vnešeni v sedanjih proračun.

Posebej je ban govoril o svojem novem pravilniku za trošarino na vino in žganje, o katerem je rekel da je »naletel ponekod na hudo kritiko med proizvozniki in točilci vina«. Po pravilniku se je uvedla kontrola nad prometom vina in žganja od producenta do točilca, ker se je bilo zelo razširilo tihopostavstvo. Odpravila se je tudi določba, po kateri je bil privatni konsument prost plačila banovinske trošarine, ako je kupil vino neposredno pri vinogradniku, tako da je sedaj obremenjena vsa potrošnja vina, kolikor se ga prodaja. Pridelek kmetov vinogradnikov je od kontrole izvzet. Vinogradnik bo plačal trošarino le, če bo prodal netočilo izpod 50 l vina, odnosno 5 l žganja. Naknadno so se ublažile tudi trdote pravilnika, po katerih so bili prizadeti gostilničarji. Pri odmeri trošarine bodo proste količine vina ne le za domačo uporabo, nego tudi za vinčarje in one, ki se dajo v zameno za druge prideleke. V ostalem so bili višji dohodki, ki jih bo prinesel novi pravilnik nujno potrebni za sanacijo kreditnega združenstva. Končno je ban še omenil, da je vstavil v proračun 10 milijonov dinarjev kot prispevek iz skupnega davka na poslovni promet, ki se steka v banovinski fond pri DHB. V letošnjem proračunu je iz tega naslova le 2,9 milijona, vendar je ban prepričan da bo moretne tozadevni zakon taklo spremeniti da bo na dravsko banovino oddadlo 10 milijonov.

Ban je končal z željo naj bi delo banskega sveta s obrodilo obilen sad v korist našega naroda in naše države Jugoslavije.

ter v čast, ponev in v radost našemu mlademu kralju Petru II.

Dopoldanska seja je bila s tem zaključena.

Deбата

Dopoldanska seja banskega sveta, ki se je začela ob 16.30 in je trajala do 20.30 je bila posvečena razpravi o prodolženem banovinskem proračunu. Splošne debate ni bilo, temveč se je takoj začela razprava po oddelkih. Najprej je načelnik splošnega oddelka dr. Pfeifer podal kratek pregled o delu in proračunu svojega oddelka. Osebnih izdatkov v banovinskem proračunu znašajo 31 milijonov dinarjev in so za približno 3 milijone višji od sedanjega proračuna. V primeru s celotnim proračunom predstavljajo eno petino izdatkov. Število banovinskih uslužbencev znaša 1.647, za 180 več kakor pred enim letom.

Ravnatelj banovinskih elektrarn inž. Rueh je poročal o elektrifikaciji. Za popolno izvedbo elektrifikacije bo potrebnih

še preko 60 milijonov dinarjev. V banovini je 781 električnih central, od katerih pa služi 652 samo za domačo rabo. 597 central je vodnih, 154 pa kaloričnih.

Načelnik upravnega oddelka dr. Hubad je poročal o delu in proračunu svojega oddelka. Danes je v banovini po izvršenih prekomasacijah 407 občin. Le 18 občin ima manj ko 2000 prebivalcev, 133 občin ima več ko 3000, ostale pa od 2000 do 3000 prebivalcev. V preteklem letu je bilo v dravski banovini izvršenih 82 umorov in ubojev, 21 detomorov, 700 težkih telesnih poškodb, okrog 200 požigov in okrog 6500 tatvin. Samomorov je bilo 234, smrtnih nesreč pa 300.

K skupni razpravi o teh treh poročilih se je prijavilo 16 govornikov. Obravnavali so povečini zadeve svojih okrajev, med drugim so obširno govorili tudi o sporu med brežiško občino in banovinskimi elektrarnami zaradi dobave električnega toka Brežicam. Seja je bila ob 20.30 končana. Jutri pride na vrsto najprej proračun kmetijskega oddelka.

Seja narodne skupščine

Proračunska razprava se je včeraj nadaljevala ves dan

Beograd, 14. febr. p. Narodna skupščina je danes s kratkim opoldanskim odmorom ves dan do pozno v noč nadaljevala načelno razpravo o proračunu. Danasnja razprava je bila vseskozi zanimiva. V debato so posegli glavni govorniki opozicije, ki so z vseh strani osvetlili politiko vlade. Do precej burnih prepričev je prišlo med govorom predsednika Jugoslovenskega poslanskega kluba dr. Janka Barčevića, ki je govoril zelo temperamentno in ostro.

V zvezi z zapisnikom zadnje seje je narodni poslanec Voja Lazić kritiziral da je vladna večina zaradi svojega strankarskega praznika prekinila delo skupščine. Zahteval je, da se to zabeleži tudi v zapisniku, kar pa je tajnik dr. Vebić odklonil.

Sledilo je poročilo o vloženih interpelacijah. Med drugimi je vložil interpelacijo ljubljanski narodni poslanec dr. Riko Fux na predsednika vlade glede razpusta Jugoslovenskega akademskega društva Jadrana. V imenu vlade je finančni minister sprejel nujnost te interpelacije. Posl. Aleksa Lazarevič se je pritožil češ da je narodnim poslancem onemogočen dostop do notranjega ministra. Predsednik skupščine Čirč je obljubil, da bo pisмено naprosil notranjega ministra, da sprejme narodne poslance, kadar kdo to želi. Lazarevič se s tem odgovorom ni zadovoljil in je obširno opisoval dogodke v Šibeniku zaradi katerih je hotel priti včeraj do ministra.

Naposled je skupščina prešla na dnevni red ter nadaljevala proračunsko razpravo. Prvi je poslanec J.R.Z. Milan Blažič nadaljeval svoj v soboto prekinjeni govor in hvallil delo vlade, ki želi skleniti realen sporazum z dr. Mačkovićem.

Nar. posl. dr. Dragutin Kojić (JNS) je šanje. Davčna obremenitev pri nas je v zvezi s tem o političnih »svobodah«, o cenzuri itd. Nato je razpravljal o proračunu samem in kritiziral zlasti njegovo povišanje. Davčna obremenitev pri nas je v primeru z gospodarskim stanjem prevelika. Potem se je vnovič bavil z dogodki in razmerami v naši notranji politiki razpravljaj o hrvaškem vprašanju in o zagreb-

škem sporazumu. Drugi del svojih izjavanj je posvetil zunanji politiki sedanje vlade. Končal pa z izjavo, da bodo on in njegovi tovariši glasovali proti proračunu.

Predsednik Jugoslovenskega poslanskega kluba dr. Janko Barčević je govoril skoraj dve uri. V prvem delu se je bavil z raznimi dogodki zadnjega časa, v drugem z borbo okrog konkordata, v tretjem pa s sporazumom združene opozicije. Rekel je med drugim, da je proti zagrebški devizi »Hrvati na okup!« treba postaviti devizo »Jugosloveni na okup!« Med njegovim govorom je prišlo ponovno do viharnih prekinanj.

Ob 14.30 je bila seja za dve uri prekinjena. Popoldne je prvi govoril posl. Sima Kuljević (Deovski klub), ki je najprej razpravljaj o davčni preobremenitvi, nato pa o političnih zadevah. Posl. Živojin Rajaković (dem.) se je bavil zlasti z notranjo politiko vlade, enako tudi posl. Ljuba Jovanović (rad.), ki je poleg tega obširno razpravljaj še o razmerah v Nišu in okolici.

Nar. posl. Dušan Ivandević (JNS) je obravnaval najprej zunanjo politiko vlade, nato pa dogodke in razmere v notranji politiki. Govoril je o obljubljenih političnih zakonih, o demokraciji v teoriji in praksi, strankarski napetosti i. t. d. Završal je podtikanja da si hoče JNS lastiti pravico edinega čuvarja oporoke kralja Aleksandra. Primerjal je deklaracijo, ki jo je podala vlada dr. Stojadinovića ob svojem nastopu, z deli te vlade in z današnjim stanjem. Končal je z izjavo, da bo glasoval proti proračunu. Njegova izjava je so opozicijski poslanci ponovno prekinjali z viharim odobravanjem.

Posl. Jęša Protić (JNS) je tudi ostro kritiziral notranjo politiko vlade, v drugem delu pa se je obširno bavil s finančnim delom proračuna in izrazil bojazn, da je optimizem glede državnih dohodkov močno pretiran. Državne finance so potrebne temeljitega zbiranja.

Z govorom posl. Protića je bila seja skupščine ob 20.10 zaključena. Nadaljevala se bo jutri dopoldne.

Duševna hrana za neobjeljeno deco

V »Slovenec« izhaja vsako nedeljo mladinska priloga »Mladica Slovenec«, posvečena ljudskosloviski uedi. Za to prilogo bi se morali naši pedagogi bolj zanimati. Vidi se, da jo pisejo ljudje, ki z deco nimajo nobene srčne zveze, ki jim je tuja vsaka kultura otroškega ozračja in ki so lankomiseini govori, da neobjeljenega otroka plaajo s strankarsko političnimi strupi, zavajani v nesikreno in prisiženo besedovanje očetovskega kramljanja. Specialist, ki se je posvetil temu gruemu poslu, se podpisuje kot »Kotičkov striček«. Vsaka njegova beseda razodeva popolno nepoznavanje otroške duše in ta vzgojitelj mladine smatra za dopušteno, da pred otroki razpravlja probleme s tendenco ki si je njegovi gospodarji niti v političnem delu lista ne upajo vedno pokazati.

Kot tipičen primer take otroške »vzgoje« naj iz zadnje »Slovenec« mladinske priloge navedemo, kako se razgovarja »striček« z malo punčko Heleno, učenko III. razreda. Najprej o politiki. Kotičkov striček pripoveduje svoji dragi Heleni o slovenskih »beraških malih«, ki so nam jih v zadnjih letih do dobra izpraznile grabeljivje roke. Dobrotljivi striček napoveduje Heleni, da čez nekaj let Slovenci niti praznih malih več ne bomo imeli, če pojde tako naprej, kakor gre sedaj. O pravičnosti te ocene današnjega položaja naj se z gospodom »stričkom« pomeni jo tisti, katerim ta ocena vaju. Mi smo ta način »kramljanja« le navodil, da pokažemo, kako se brezvestno ubijajo v mladini otroško gledanje na svet, optimizem in vera v življenje. To je pravi rabeljski posel na dušah naše dece; kdor ga vrši, zasluži najvišje odlikovanje in priznanje komuniste.

Pa pojdlmo dalje. V veronauku se deca uči s svetlim spoštovanjem slediti mašne mu svetotajstvu, in v svetopisemskih zgodbah venno posluša razlaganje kateheta o prvem Kristusovem čudežu, ki je v Kani Galilejski na prošnjo same Matere božje razodel svojo božanstvo, ko je spremenil vodo v vino. Sedaj pa čitajte »protialkoholno« propagando Kotičkovega strička. »Kar prekršaj sem se trikrat po vrstič, tako piše Heleni, »in zašklepetal z zobmi ob misli da bi moral žlampati vino, to grdo pijačo, ki jo je sam peklensček izumil. Clovek, ki pije vino, postane podoben pusu«. In sedaj si zamislite Heleno ki v nedeljo pri službi božji gleda v duhovnika, ko povzdiguje kelih, in uganite misl njenege brata Janezka, ki kot ministrant toči gospodu vino v sveto posodo. Tale Kotičkov striček je v resnici pravi učitelj k veri in pobožnosti.

Pa ples mladine. Deca ima največje veselje do rajanja. Pri telesni vzgoji je ples mladina podobne nauke, če ji nepravilni Kotičkov striček pa Heleni pripoveduje, da je rajanje in ples »za opice«, da so ti isti ki plešejo »še glahši od opice« in da imajo oni ki se navdušujejo za to »opičje« skokovanje »slamo« v prvem nadstropju svojega telesa. Kotičkov striček bo seveda dejal, da je mislil »pregrešni ples« odraslih. Tem bolj bo razodel pokvarjenost

svoje duše, če misli, da mora osemletni Heleni govoriti take stvari! Njegova »plesna« izjava je so v ostalem odgovoru na Helenino pismo, ki pravi, da znata Helena in njen bratec zaigrati tako, »da se 82-letnega starega očeta pete zasrbi jo«. V stričkovem odgovoru je torej tudi kos rodbinske vzgoje in nauka o spoštovanju roditeljev...

To so opazanja samo iz enega pisma Kotičkovega strička. Vsako nedeljo doiva mladina podobno nauke, če ji nepravilni striček dajo »Mladica Slovenec« v roke. Ali je potem čudno, če tu pa tam deca že tudi primerno reagira? Mali Rado Čuda, učenček na Suž nah, zna pisati le še o ministrilih in fopužilih je Kotičkovemu stričku, da se mu od vsega, kar čta, najbolj dopade — Kurenčkova Neža. Izgleda res, da so vzori vzgoje mladega »Slovenca« posebej v moralnih likih Fraučkuga Gustina in Kurenčkove Neže. Tak rod služi Kotičkovemu stričku v čast... Ne moremo pa verjeti da bi ga bil vesel izdajatelj »Mladega Slovenca«.

Jugoras in krščanski socialci

Organ slovenskega dela Jugorasa, zelelni »Slovenski delavec« v svojem uvodni kn zopet ostro obračunava s svojeglavimi punjtarji v vrstah krščanskih socialistov. Jugoras je prekinil z njimi vse stike in zlo-mil palico nad njihovimi glavami. Vznešeno vzklila njegovo glasilo:

»Ločitev duhov je končana! Na eni strani katoliški narod in njegova glasila, na drugi strani združeni naši kulturni nasprotniki. Na eni strani poslanstvo Cer-kve in veren narod, na drugi strani strnjene vrste zliberaliziranih in zboljševiziranih demagoških zastupljevalcev. Zmago luči nad temo pomeni nam ta dovršena ločitev. Pod naš obracun je potegnena zanjda črta. Konec je naše posebne pozornosti zapeljivcem v vrstah Jugoslovan-ske strokovne zveze, konec tudi brezpol-dnemu preklanju z njenim glasilom. Od-slej naprej na njene otročarije ne bomo odgovarjali ter s tem daljšim sestavkom zaključujemo svojo opredelitev z ozirom na razne nestvarne napade in zmerjanje v »Delavski pravici«. Odslej bomo odgo-varjali le, kadar bomo občutili, da smo v vesti vezani odgovoriti radi onih, ki zmote že n'so spoznali in prevare spregledali, pa upamo, da jo še bodo obenem z rastjo našega dela in z omtvjenjem krščanstva do popolnega mrtveca v vrstah Jugoslo-vanske strokovne zveze.«

Slovenski jugorasti so v svojih izjavah zelo pompozni. Morda celo preveč ker se skrivajo za vsemi temi grmečimi frazami tiho priznanje, da so se zaman zaletavali v vrste krščanskih socialistov. O stvar-i bi se dalo še marsikaj povedati pa bo do z zelenimi Henrikovi opravili še sami krščanski socialisti. Ki pravijo, da so pre-nesli že vse druge viharje, kakor pa na-ročene v čadi vode.

Puhlmann-ov čaj

ublažuje kašelj!

Dobiva se v vseh lekarnah.

Originalni zavojček 125 gramov din 37.—

Ogl. reg. br. 1503/1938

Beleške

Dve mnenji

V rubriki »Oa neudeje do nedelje« obele-žuje »Slovenec« tedenski potek zunanje in notranjopolitičnih dogodkov. V nedeljski številki poroča tudi o spravi med vlado in pravoslavno cerkvijo. Po pojasnilu, kako je prišlo do borbe okoli konkordata, ugo-tavlja list, da v Jugoslaviji ni več konkor-datskega vprašanja: »Spržila ga je Jef-tičeva vlada, odpravila so ga arhieriji srbske pravoslavne cerkve. S tem v Jugosla-viji samo še katoliška cerkev svojih prav-ic nima nikjer črno na belem zapisanih, kakor jih imajo srbska pravoslavna cerkev, islamska verska zajednica, starokatoliška cerkev, židovske in protestantske verske obline. Ne da bi katoličane to kaj oviralo v njihovem verskem poslanstvu v Jugo-slaviji, snemo z vsopripravenostjo prič-kovati, da resni in pošteni politiki ne bo-do več govorili o enakopravnosti. Resni in pošteni namreč.«

O sporazumu med vlado in pravoslavno cerkvijo razpravlja tudi »Samouprava«, ki pravi, da je »ta dogodek pozdravila vsa država z občutkom velikega olajšanja. Napetost odnošajev med pravoslavno cerkvijo in vlado je utrjevala celo našo državo in ves naš narod. Zaradi tega je bila sprejeta vest o pomirjenju z največjimi simpatijami v celam našem svetu brez razlike na vero, pleme ali pokrajino. Sporazum je bil sklenjen z upoštevanjem vi-sokih načel enakopravnosti vseh ver v na-ši državi in je vlada s pomirjenjem samo znova potrdila to plemenito težnjo.«

Delovni odbor

zdržene opozicije

Zagrebiški listi poročajo, da je delovni od-bor združene opozicije selaj končno sestav-ljen takole: Za HSS inž. Kačunić in dr. Su-tei, za SDS dr. Koslić in Vilder, za starora-dikale dr. Ninčić in Krsta Miletić, za demo-krate Milan Grol in Božidar Vlačić, za zem-ljoradnike dr. Gavrilović in dr. Tupanjanin. Naloga odbora bo skrbeti za enotno izjav-ljanje politične akcije združene opozicije. Vrhovni forum, kateremu je odbor odgovoren, tvorijo šefi vseh strank združene opozicije, torej dr. Maček, Ljuba Davidović, Miša Trifunović kot namestnik, Ace Stanojevića, Adam Pribičević in Joca Jovanović.

Italija in antisemitizem

Italijansko ministrstvo za narodno vzgojo, prejšnje propagandno ministrstvo, je gle-de na poročila inozemskih listov o pojavi antisemitizma v Italiji izdalo uradno ob-vestilo, ki med drugim izjava: »Protizidovski pokret je načelno mogoč tudi v Italiji. Vendar Italija židovskega problema ne pozna, ker so italijanski žid-je povsem lojalni državljani. Zato (itali-jansko antisemitisko gibanje, v kolikor se na polotoku pojavlja, ni obrnjeno proti italijanskim židom, temveč proti pojavom mednarodnega židovstva, ki je antifašis-tično. Italijanski protizidovski pokret je potemtakem političnega in ne rasnega značaja. Rasni antisemitizem, kakor ga pozna Nemčija, se v Italiji ne uveljavlja. Italija ne dela nobene razlike v pogledu krvi. Ždi se ji pa uumestna reakcija proti mednarodnemu semitizmu.«

Zalosten incident v Šibeniku

V soboto dopoldne se je pripeljal v Si-benik voditelj Zbora Dimitrije Ljotić, ki je imel tekom dne nekaj sestankov s svo-jimi prijatelji. Kakor poroča beograjsko »Vreme«, je bilo za zvečer napovedano še njegovo predavanje o ciljih Zbora. Okoli čitalnice na Poljani, kjer je bilo napove-dano predavanje, se je zbrala množica mladih ljudi, pristavev HSS in komunistov, ki so demonstrirali proti Ljotiću in fašizmu. Ko je prišel Ljotić predavati, so ugasnile v celam mestnem okraju elek-trične luči. V čitalnici je bilo zbranih ka-kih 200 ljudi. Demonstranti so pričeli s kamenjem bombardirati čitalnico in ostale prostore. V par trenutkih so bile razbite vse šipe na hiši.

Večji oddelki policije je poskušal de-monstrante razgnati. Ti pa so napadli po-licijo s kamenjem in ranili več stražnikov. Prihitelo je na pomoč orožništvo, ki je po-novno pozvalo demonstrante, naj se ravo-idejo. Na pozive pa so ti odgovorili z novo točo kamenja. Orožniki so trikrat ustrelili v zrak, ko pa demonstranti niso odjenjali in so pobili na tla nekaj orožnikov, med njimi poveljujočega oficirja, so pričeli orožniki streljati v množico. Ubit je bil 18-letni mizarski pomočnik Dragutin Be-lamarić. Hudo pa je bil ranjen pet Peter Dujlić, ki je dobil strel v glavo. Poleg tega je bilo prepeljanih v bolnico še 10 lažje ranjenih, med njimi šest orožnikov, orož-niški oficir in dva policijska stražnika. Skoro vse so v bolnici obvezali, nato pa jih pustili v domači negi.

Ljotić je ostal s svojimi prijatelji ves čas demonstracij v čitalnici ter se je odpeljal ponoči z avtomobilom proti Krimu. V zvezi s temi tragičnimi dogodki je bilo tudi od-povedano Ljotićevo predavanje v Splitu, ki bi se imelo vršiti v nedeljo dopoldne.

Zvečer nam poročajo iz Šibenika, da je stanje ranjenega Dujlića še vedno kritično. Razen njega pa ni bilo večeraj v bolnici nobenega ranjenca več, ker so vsi že lahko odšli domov. Pogreb ubitega Belamarića je bil včeraj popoldne. Udeležila se ga je ve-lika množica ljudi, potekal pa je brez in-cidentov.

Preiskavo o obžalovanju vrednem inci-dentu vodita poleg šibeniških

Naši kraji in ljudje

Tragična usoda ljubitelja umetnosti Umrl je bivši trgovec Edmund Kavčič, naš največji poznavalec upodablajoče umetnosti

Ljubljana, 14. februarja.

V soboto dopoldne se je na Studencu zaključila tragedija človeka, ki mora biti po vsej pravici prištet med naše znamenitejše moške. Umrl je pri daljšem trpljenju v starosti 67 let bivši trgovec Edmund Kavčič. Z njim je odšel v večnost eden izmed tipičnih predstavnikov starejšega ljubljanskega trgovskega in vobče meščanskega rodu. Kavčič je imel trgovino v lastni hiši v Prešernovi ulici poleg hotela »Slova«. ki je sedaj odkupljena od »Slovenov« lastnika. Trgoval je s špecerijo in je vzgojil prav lepo številico današnjih uglednih ljubljanskih večjih trgovcev. Uveljavil se je že davno pred vojno tudi kot izumitelj. Najpopularnejša je bila njegova grenčica »Floriant«, nato si je enak sloves pridobil tudi njegov izdelek »Juhan«.

Toda ne samo kot trgovec, marveč se v neprimerno večji meri kot ljubitelj in izreden poznavalec upodablajoče umetnosti zaslužil Edmund Kavčič da v časti ohranimo njegov spomin. S trgovino si je pridobil tako veliko premoženje da je lahko prodal hišo in se nadejal živeti od obresti svojega kapitala. Bil je visoko izobražen. Ze mladeža moža je vabil svet. Potoval je v znamenita evropska mesta, kjer so za kladnice umetnosti. Obiskoval je Dunaj

kakor Benetke, Bruselj kakor Firenco, Berlin in Rim. Opajal se je ob virih čiste umetnosti in je s takimi potovanji vselej prinašal s seboj tudi dragocene spomine. Njegovo stanovanje je kmalu postalo krasen zasebni muzej umetnin starejših mojstrov. Seveda vestni ljubitelj upodablajoče umetnosti tudi ni preziral domačih mojstrov in je zlasti Jakopiča visoko cenil. Postal je naš najboljši ekspert za spoznavanje umetnosti. En sam njegov bistri pogled je znal ločiti kvaliteto od povtorbe ali kiča. Zato je tudi užival veliko spoštovanje prijateljev umetnosti. Nadejali smo se lahko da bo zbral in ohranil narodu veliko, zaključeno zbirko umetnin. Žal se je usoda kruto poigrala s plemenitim možem. Svetovna vojna mu je upropastila nekdanje denarno premoženje. V sili je moral po prevratu začeti prodajati posamezne umetnine. Trpka usoda, ki je ni zaslužil ga je bolela in je silno trpel. Na Studencu je moral zadnje čase iskati leka svojim bolečinam, dokler ni pretekli soboto opešalo njegovo srce. V nedeljo popoldne so ga tiho pokopali na pokopališču pri Devici Mariji v Polju. Smrt dobrega očeta obkrožeta dva sina: grofenev vojaške šole in dijak v Marijanski. Njima iskreno sočutje. Edmundu Kavčiču pa ohranimo trajno lep spomin.

Nastop nove sopranistke

Drevi bo debutirala v ljubljanski operi nova simpatična sopranistka gđ. Valči Heybalova in sicer v partiji Druje Gotovčeve operne mojstrovine »Ero s onoga sveta«. Trikrat je bilo že napovedano gostovanje nove pevke, pa vedno iz tehničnih razlogov tudi odpovedano. Nadamo se da bomo vsaj drevi slišali mlado umetnico na naših opernih deskah.

Ob sedmini Marijana Lamuta

»Rajsko ptico mi na roki je zapela,
zvezdo sem z njo v naročje vjela,
ves ogrela sem na grudi svet,
saj v naročju sem zibala,
zlato sen dekliških let.«

Tebi dragi Marian, je posvetila Tvoja mama to pesem, ki tako globoko izraža tvoje materinsko ljubezen, ko ti je prvorojencu dala življenje na Vidov dan 1911. S Tvojim tako preranim odhodom je utihnila rajsko ptico utrla se je zvezda za grudi, ki so Te dojele, je zamrl svet, sanje dekliških let je ovil črn pačolan, materinska ljubezen pa je šla preko groba v večnost s Teboi.

Tja v čase gredo naše misli, ko Te je pričakovala. Z njo in s teboj smo bili ko Te je zibala, spremljali smo Te z njo v otroški dobi, ves naprej do pohoda v solo in dalje na univerzo in zdaj, ko si bil na pragu deanskega življenja, da nastopi službo, je neizprosna Parka zagnala zaveso in Te položila na mrtvaško odno. Dotrpel si in v splojno spalval med svečami zelenjem in cvetjem v istem prostoru, kjer je ležal pred štirim meseči, Tvoj neprežaljeni očka. Pretežka usoda je zarezala novo, globoko rano v razboljeno srce Tvoje mame in vsem Tvojim dragim. Od zadnjega Tvojega diha je žarelo unanje do zadnjega vzdihla so bili pri Tebi Tvoji najdražji. Ljubezen je upala ljubezen materje je klicala k Tvoji bolniški postelji v o mogočo zdravniško pomoč v katero je verovala in upala da reši Tvoje mlado življenje. Kljub najprijaznejšim neizmernim nemočem, ker se iztekle ure Tvojega življenja kolikor Ti je bilo določenih in odločenih od Rojenic, ki so obkrožale Tvojo zibelko.

»Za listom list... O, človek bi ihtel,
še ne izpisane je v eter vzlet.«

pravi Tvoja mama v pesmi, katero posveča manom ko žaliu za našim kraškim kamnarjem Srečkom Kosovelom. Te besede veljajo tudi Tebi, dragi Marian.

V Tvoji sobi so izvenle strune mandoline, tipke klavirja so mrzle in mrtvaško tihe, knjige in skripta so še tam, kjer si jih pustil.

Ko je prišel Ivan Cankar v dom Tvojih staršev da Te nese pred krstni kamen v šempetrsko cerkev. Te je vzel v naročje

in Te pestoval. Tvoji mami pa je rekel:

»Ali se ne bojiš, Mara, ker mu bom jaz krstni boter, da bo njegovo življenje tudi tako nesrečno, kakor je moje? Če bo kdaj prijel za pero, prisoli mu zaupnico, da ne bo nikdar tako trpel, kakor jaz.«

Po Cankarju nisi prejel krstnega darila peresa, pač pa si po svoji mami podedoval neizrazno veliko ljubezen do bližnjega, do onega, ki trpi pomanjkanje. Edino to je bilo Tvoje trpljenje, ko si vedel za gorje svojih tovarišev, prijateljev, dijakov. Pomagal si kjerkoli si mogel in kolikor si zmogel, da si lajšal trpljenje svojih siromašnih znancev. Kolikokrat si zavil obedno pecivo in poleg sadja vtaknil v žep in nesel tovarišu, ki je študiral v mrzli sobi lačen in ni imel nikdar nobenega priboljška. Marian, to je bil delež Ivana Cankarja, to je bilo krstno darilo, saj je bil Tvoj boter mož trpljenja, mož bolečin.

Za sebe si bil vedno srečen, bodočnost se Ti je ravno odpirala, edino Tvoje trpljenje je bila bol Tvojih tovarišev. In to si večkrat potožil tudi svoji mami, ker v tem Te je le ona razumela, ne le, kot do brega sina, temveč kot človeka, ki čuti s sočlovekom, kadar mu je tako hudo, da bi se razjokal. V Tebi smo ljubili nežno dušo, mladega, mirnega, lepega tanga, spoštovali smo Tvoj talent in inteligenco. Zabal si nas z otroško-navnim dovpti, ki so kar vrel iz Tvojih ust in občudovali smo Tvoje poudarjene misli in nazore, ki so bili zreli kakor nazori izkušenega moža.

Nisem Te kropila, dragi Marian, ker si hočem ohraniti Tvojo živo siko. Tvoj jasni, vedri obraz, Tvoje mirne, z očali obrobene oči, Tvojo hojo in Tvojo živo besedo, a v duši me tako boli v nas vseh je težka bolelost, žalovanje in tista neizbežna misel da že spavaš sredi vrb žaliujk in cipres ob strani svojega očeta.

Z venci in s šopki so Te odeli, v slovo so Te objeli a žalostinko, toda beseda Tvo-

Lepo in dobro ohranjeno perilo,

če vzameš vedno
SCHICHT
TERPENTINOVNO MILO
...in za namakanje ženske hvala

jih prijateljev-tovarišev je onemela. Zalost je bila pregluboka, le srce je govorilo srco, da je iz njihovih vrst odšel idealen mladenič, najboljši prijatelj, kateremu mu vso vso od ohranjen čist spomin. Tožni mol pogrebne psalma je še lebdela, ko je Tvoja bela krsta zdrla v globino. Tvoj prera- ni grob objemajo besede iz pesmi Tvoje, od bolečine in žalosti skrušene mame:

»Se cvete roža, rožmarin dehti,
le Tebe več na svetu ni...«

Mara J. Tavčarjeva

Usodno naključje Radivoja Paramentiča S konja je padel ob betonski nastavek in se ubil

Maribor, 14. februarja

V četrtniški številki smo poročali o tragični smrti, ki je doletela 22 letnega podporočnika pri tukašnji 45 pešpolku Radivoja Paramentiča. O dogodku smo doznali že sledeče: področnikovo po eporočilu nekaterih očividcev:

V nedeljo okoli pol štirih eta prijezdila v močnem diru iz Rožnoga proti kamniškemu drevovedu tragično umrl Radivoj Paramentič in tovariš podporočnik Nekateri pa sante so slišali, kako je Paramentič, ki je jahal za svojim tovarišem, nenkrat zaklical »Slova« česar na njegov tovariš ob močnem neketu konjskih konit ni slišal. Konj se je moral ob neznani predmetu preplašiti, ker si sicer tako nazlega diru ni mogel. Paramentič ni mogel obvladati svojega konja. Tako se je zgodilo da je mladi jezdec ob križišču, kjer se odcepi znana poteka pot iz kamniškega drevoveda proti Vinarski šoli, omahnil preko konja. Nesrečno naključje je hotelo, da je priletel z gla-

vo ravno na majhni betonirani del mostička, na odcepu, kar je bilo zanj usodno. Njegov tovariš je doznal za nesrečo šele tedaj, ko je prestrašeni konj dirjal mimo njega s praznim sedlom. Takoi se je obrnil nazaj in pogledal kaj se je zgodilo njegovemu tovarišu. Ponesrečenec so pesante, ki so bili pri- še groznega prizora, takoj priskočili na pomoč. Zatem ga je izvlekel, ki je prišel mimo odprmil v tukašnje vojaško bolnišnico, kjer je nesrečni Paramentič kmalu zatem podlegel.

Podporočnik Radivoj Paramentič je bil v krogu svojih znancev in tovarišev zelo priljubljen. Bil je rojen in vnet častnik, ki je vestno izpolnjeval svoje dolžnosti. Doma je iz Valjeva, kjer je tudi dovršil svoje študije do odhoda na vojaško akademijo v Mariboru in služboval tri leta. Njegovo tragično smrti pomnilujejo vsi, ki so ga poznali in cenili. Danes so prisneli v Maribor njegovi težko užalosteni svobci.

Vzornemu častniku svetel spomin, žali- ločim naše toplo sočutje!

Valentin odklepa zemljo... Prvi pomladin in letošnje februarско vreme

Ljubljana, 14. februarja.

»Svet« Valentin ima ključ od korenin!« so rekli že stari ljudje. Tako nekako so računali da se je sredi svečana včasih že dobro otajala zamrzla zemlja in sonce je dramilo drobna vlaknena pod rušo. Da se to vselej ni zgodilo pove že izrek, ki so ga naši predniki naložili Sv. Matiji, ki deset dni kasneje odpiha led ali pa utegne še z dobršno mero zamrzle vode vkleniti zemeljsko skorjo.

Letos nam je druga polovica zime doslej naklonila nenavadno suho, po večini son-

čno vreme, s katerim smo lahko v pogledu zdravja prav zadovoljni. Od srede januarja je minil že mesec dni, ko se temperatura, podnevi kakor ponoči drže precej blizu nad in pod ničlo. Zmerno hladno, suho zimsko vreme nam je tembolj dobrodošlo v času, ko večkrat čujemo o močnih viharjih z nalivi in povodnjajo pa o snežnih metežih, z mrzlo burjo zlahka na enem, drugič spet na drugem koncu Evrope. V naše mirno zatišje dospo le še močni in vlažni zapadni pa suhi in precej mrzli vzhodni vetrovi. Slednji so zadnje dneve gnali oblake po obzorju, redke snežinke so davi plesale po zraku. Ne daleč od nas, v Gorskem kotaru in Bosni je legla nova zima. Snežilo je tudi v Beogradu, mrzla burja je nesla sneg celo na otok Vis, kjer so izmerili 9 mm padavin. V Sarajevu so imeli še v nedeljo — 15° C.

Sonce vstaja dan za dnem višje in dan se že precej zgodaj zaznava. Nekaj zimskih cvetlic, ki se sicer vsako zimo že zgodaj razcveto, smo videli ves čas na trgu. Nežnejše cvetje se bo dramilo poslej, če ne bo na počasi odtajanjo zemljo legel nov sneg in poledica.

V primeri z nenavadno zgodnjim zelenjem v minulih zimah moramo reči, da počiva letos zemlja kakor se spodobi v pravih zimah. Drevje je, razen vrbnih madež, šele zadnje dneve začelo kazati prve znake zdravljenih korenin. Na sadnem drevju se napenjajo še drobni cvetni popki prav tako se svetlika v soncu smolnato popje divjih kostanjev. V vrhove svetlih brez se obešajo trde madeže, še nekaj tednov in med karminastordec blisk brezo-

Anton Robek 70 letnik

Splošno znani in priljubljeni gostilničar in posestnik g Anton Robek v Celju je dopolnil zdrav in krepak 70 leto svojega življenja. Kodil se je v Zdolah pri Brežicah kot sin imovitega posestnika. Vojaščinu je služil v Leobnu. Leta 1894 se je v Zdolah poročil z gđ. Ano Jesinkovo, ki mu je sedaj že 44 let vzorna življenjska družica. Po poroki je bil g Robek štiri leta na Vidmu pri Krškem oskrbnik vinogradnih posestev Humrove rodine iz Celja. Leta 1899 se je izselil s svojo soprogo v Nemčijo in se naselil v Hambornu, kjer je

ostal do l. 1909. V Hambornu je bil zaposlen v rudniku, zadnja štiri leta pa je vodil s svojo soprogo tudi gostilno v Hambornu. Po povratku v domovino se je naselil s svojo soprogo v Celju in vzel v januarju 1909 v najem znano gostilno Pleterški (sedaj »Na škarp« na Bregu). Leta 1912 je prevzel restavracijo in Narodnem domu in jo odlično vodil do l. 1917. Leta 1916 je kupil gostilno »Mesto Gradec« na Kralju Petra cesti, jo preimenoval v gostilno »Brambor« in prevzel l. 1917 vodstvo tega svojega novega podjetja. Gostilna je kmalu zaslovela daleč naokrog in je postala priljubljeno shajališče zavednih celjskih Slovencev.

Gosp. Robek je edini še živeči nacionalni gostilničar iz celjske stare garde. Bil je soustanovitelj bivše Zveze gostilničarskih združenj v Celju. Z veliko verno se posveča vnu, Dič, en odlično nacionalno prepricane kremenit značaj in blago srce iskreno mu šestitamo k ubitju, in mu želimo da bi z »Robekovo mamo« dočakali še dolgo vrsto let v sreči in zadovoljstvu!

Zaton srebrnikov naših pradedov 185 let so vladali na trgu celin tolarji Marije Terezije — Še so med nami, zdaj so jih ukinili v Abesiniji

Na premožnejših slovenskih kmetjah so v 18. stoletju, za časa francoske okupacije in še po revolucijem letu 1848, do kraja minlega stoletja skrbno čuvali zaklade lepih srebrnikov. Iz roda v rod so se podedovali veliki svetli kovanci, v revne bajtarske družne pa je posiljala že velika sreča, če je gospodar mogel zapisati hčer v doto nekaj hranjenih srebrnikov.

To so bili v vseh rodovih, od pradedov do naših dni visoko cenjeni tolarji cesarice Marije Terezije. Še po vojni srečavamo v cenikih raznih zlatinarnarjev na sreberne verižice obešene terezijance. V naših vaseh, še zmerom videvamo v praznih dneh bleščeče srebrnike na kamizolah kmetov, ki namigujejo s svojim bleiskom, da ma mož nekaj pod palcem. Podjetni mesarji in meštarji, opasani čez zajetne trebuščke z mogočnimi, včasih celo dvojnimi srebrnimi verižicami, cvemkijoja vonomer s svetlimi tolarji kronane cesarice. In na Balkanu srečate še vedno lepote, ki s turškimi dukati in terezijanci na verižici krog vrkati razkazujejo svojo doto ter iščejo zanj enako vreden odkup v zakonu.

V Orientu, kjer je bil živahen trgovinski promet, so kovanci Marije Terezije dolgo časa absolutno gospodarili. V Abesiniji nekdanjih pokrajinah »Sultanov« cesarstva, v Abesiniji, ob Čadskem jezeru ali Nigru, v oazah Sahare — povsod so

prevladovali na denarnem trgu tolarji. Vsak raziskovalec notranje Afrike se je založil poleg druge robe za izmenno s srebrniki, na katerih prvi strani je bila glava Marije Terezije, na drugi pa dvoglavi orel. V zadnjih letih 19. stoletja se je tolarjevo območje zaradi širjenja kolonialne posesti sicer krčilo, v notranjosti Afrike, predvsem pa v zamorski republik Li-beriji in Abesiniji do danes držalo.

Nastanek tolarjev Marije Terezije sega v l. 1753., ko je dunajska kovnica Amadeja Schweyerja dobila nalogo, naj v sporazumu z avst. rškimi trgovskimi komisariji na levantskem trgu poskrbi za čim večje razširjenje cesarskega denarja. Schweyer, izvršten strokovnjak, je predložil cesarici kovanje tolarjev. Na podlagi denarne pogodbe med Avstrijo in Bavarsko so bili pred 185 leti, 21. septembra 1753. kovani prvi terezijanci. Kovanci so bili odlične kvalitete, izvrstno izdelani, tako da so se kasneje druge države zama trdile, s stiličnim denarjem izriniti tolarje na denarnem trgu v Orientu. Plemen te vrednosti je bilo v tolarjih 833 1/2 tisočinke. Strogo so pazili, da je bila ta količina srebra trajna.

Da so se terezijanci izven Avstrije tako naglo razširili so poleg kakovosti denarja pripomogle tudi trgovske politične razmere sredi 18. stoletja. Ko je princ Evgen pogljal Turke iz srednje in vzhodne Evrope, je mejila Avstrija dalje časa

neposredno na otomansko carstvo. Promet v Orientu je stalno terjat soliden denar, ker so bili turški kovanci v pogledu zlatihnih primesi vedno slabši. Trgovina v Levantu je segla po stanovniških tolarjih, ki so jih tudi nazivali »levantince«. Po sklepu cesarja Jožefa II. l. 1784, da srebrnike Marije Terezije država ne bo ukinila, so se tolarji razširili po vseh islamskih deželah in dalje, globoko pod ravniki Afrike. Po izvoznih prepovedih zlatihnega denarja iz Francije, l. 1785, so tolarji Marije Terezije v Orientu absolutno zagospodarili.

Velike avgsburške in tržaške trg. hiše, levantske posredovalne kupčje borze v Benetkah in Marsellu, so nakupile ogromne množice tolarjev. Umetniško izdelani kovanci so imeli posebno velik vpliv na primtivne narode Cesarca z bisernim diademom in žalnim pačolanom vdove na razkriti glavi — to je bila za mohamedance redkost, ker so kovanci večinoma nosili vtisnjene moške glave. V kraljevini Bornu ob Čadskem jezeru je bil tolar okrog 1870. najbolj zaželen denar. Raziskovalec Nachtigal je kupil tamkaj že za 15 do 40 tolarjev izvrstne kamele in konje. Toliko je stal tudi mlad suženj, medtem ko so sužnje, po lepoti, dosegle tudi ceno 100 tolarjev. S 500 terezijanci je nemški raziskovalec nakupil celo vrsto darov za kralja divjih plemen, preskrbel strogo za osebno varnost in opremil svo karavano za 1500 km dolgo naporno pot iz Wadajja v Darfar.

Po smrti cesarice, so dunajski kovnici s posebnimi patenti ponovno odobrili izdelavo tolarjev. Na kraju 19. veka je bilo sive v 5 letih kovanih 23 1/2 milijonov srebrnikov. Posebno živahen promet s to-

Nušičeva poslednja šala Zgodbica o fondu za črno kavo

Preden ga je napadla bolezen, je Nušič prebil poslednje dni v majhni knjigarni Svete Rajkoveca, svojega prijatelja in oboževalca. Tu je pisal in se šajal s svojimi prijatelji. Dajal je »avdicence«. Skoro sleherni dan se je sem pripeljal, dajal je izjave, se šalil s prijatelji in je proti poldnevju odhajal domov. Razume se, da Nušič nikjer ni mogel prebiti brez črne kave. Ni pil samo ene, marveč lepo število čašic in ko je takole skral črno tekočino, niso mogli drugi gledati v njegovo čašico, marveč so morali kavo piti tudi oni. Pa je nekot rekel Nušič:

— Čujta, deca, tako ne more dalje. To stane denarja. Ne morete vi vsi — povabljeni in nepovabljeni — piti črno kavo iz mojega žepa. Tu si je treba kaj izmisliti...

— Kaj neki? — so vprašali v en glas.

— Kaj! Kjer ni izhoda, se ustvari fond, pa enostavno tudi mi ustvarimo fond.

— Kako? Od kod?

— Kajkajte no... Evo, večkrat kaj napišem skupno za »Vreme« ali »Politiko« al za druge liste, skupaj si kaj izmislimo, pa se bodo nabrali majhni honorarčki in to bo naš skupni zaslužek. Tako si ustanovimo kavni fond. In ta fond bo ve-

ljal za nas, ki ga bomo prislužili, kakor tudi za one, ki s tem fondom ne bodo mogli nobene zveze pa ga bodo vendar izkoristili prav zato ker ne bodo z njim v zvezi... Pristanete?

— Pristanemo! — so odgovorili spet vsi soglasno. In fond je začel prav čedno rasti.

Nušič je bil seveda blagajnik tega fonda. V srednjem predalu mize je imel škatlico od traku pisalnega stroja. Semkaj je polagal dinarčke, od tod je plačeval črne kave, ki jih je vsajenec knjigarne prinašal iz bližnje kavarne.

Nekaj dni pred Nušičevo smrtjo je kakor že običajno, prišel v Rajkovočvo knjigarno prodajalec dnevnikov. Nušič je začel brskati po svojih žepih, da poišče drobce. Toda na svojo nesrečo ni imel niti dinarja drobnega. Tedaj odpre predal vzame iz fondove blagajne dinar ter ga da prodajalcu dnevnikov.

— A tako, lepa reč, gospod Nušič, torej tudi vi zlorabljate fond! — mu reče prijatelj Rajkovič.

— Bog umisljeni! — odvrne Nušič, saj to vendar ne bi bil fond, če ga ne bi kdo po nemarnem izkoristil.

(Vreme).

larij je blza časa okupacije Bosne in Hercegovine, dokler jih niso l. 1886 v avstrijskih deželah vzeli iz prometa. Poslej se je denarni trg terezijancev krčil. Osvobodjene balkanske države so vpeljele svoj denar, Egipt je že l. 1886 imel lastne kovance, sultan iz Sansbarja je l. 1880 sprejel indijske rupije. Francoski frank je osvojil severno Afriko, nemške marke notranje afriške kolonije.

Najtežje borbo s terezijanci so imeli Italijani. Kljub temu, da so v kolonijah Eritreji, Somali, Tripolisu in Fezzanu vpeljali svoj denar, se ta ni obnesel. Vpliv tolarjev — terezijancev je iz negešvega carstva v Abesiniji segal v vse okrožne pokrajine. Italijani so se l. 1887, zama obrnili na cesarja Franca Jožefa, da bi jim dovolil kovanje tolarjem sličnega denarja. Leta 1890. so dali Italijani v Eritreji v promet lep, velik kovancec iz do brega srebra, ki se je pa brez uspeha trudil, izpodrinuti terezijance. Po vojni so Italijani svoj tolar v kolonijah še povečali, vendar tudi ta ni mogel zavzeti razširjenosti umetniško odlično kovanih dunajskih novcev. Vrednost slednjih se je še dvignila in Dunaj je n. pr. samo leta 1925 poslal preko morja tolarjev v vrednosti 12 milijonov dinarjev!

Zdaj, ko so postali Italijani gospodarji Abesinije, bo počasi zatonila slava srebrnikov Marije Terezije, ki so skozi tri stoletja gosodarili v prometu trgu celin. Z vladnim dekretom je rimski imperij dne 1. februarja t. l. končno glavno ukinil kroženje terezijancev v Abesiniji ter tako zadal udarec srebrnemu denarju ki je bil tudi našim prednikom zaradi svoje lične izdelave in vrednosti tako prirasel k srcu.

Iz Maribora

a— **Torise mariborskih človekoljubov.** Na nedeljskem obecnem zboru sresnega odbora št. 2. v Mariboru, v čemur sodelovali so poročali v večerinskih seštevkih, je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik narodni poslanec dr. Ivan Jancic, podpredsednik štipendij dr. Mirko Cernic in mag. Minarik. Odborniki: mestni nač. ur. A. Juvan, sresni nač. ur. Janko Siska, sres. nač. Euseb, naz. Alt Alexander, ur. Mirko Benjanc, upravnik ur. Fran Hribar, viši san. inšpektor ur. Ivan Jurečko, uradnik Udo Kasper, ur. Andrej Korencan (študenci), podpomočnik Vojislav Maslac, ravn. Martin Mastnak, mestni fizik ur. Ljudevit Novak, Aleksander Plešter, vodja ekspoziture OUZO Fran Stenovec, učitelj Milica Stupar, vpok. sol. nazornik Ivan Tomažič, inšpr. Mihael Umek, ur. Hugo Veizer, Emil Voopivec, Matija Volk (Pobrežje), ur. Eric Vrečko in san. ref. ur. Ivan Zorjan. V nadzornem odboru so: predsednik ravnatelj Bogdan Pogacnik, član sol. uprav. v pok. Frano Cvetoč, ravn. ur. Janko Kovacec in sresni nač. v pok. dr. Ivan Senekovec.

a— **Ivan Abramovič.** Danes obhaja 50 letnico rojstva strokovni učitelj na prvi dekliški meščanski šoli g. Joža Korosec. V širokem krogu roditeljev, učencev, prijateljev in stanovskih tovarišev visoko cenjeni slavljencev je med omni učiteljski pionirji, ki so bili po prepiru poslani v Maribor, da ustvarijo novo jugoslovansko šolo. V tej nemurni delavni vrsti solnikov je bil Joža Korosec vedno med prvimi poštenimi in delavci, prav tako v težkih nalogah vzgojitelja in solnika, kakor v skromnosti človeka ter globoki zvestosti tovariša in prijatelja. V dolgih letih idejnega dela je doživel mnogo uspehov, vendar je ostal neupogiben in neustrašen, vedno čela, poln energije, pa tudi sočnega humorja. In ker njegovi tovariši in prijatelji dobro vedo, da mu bo ostala življenjska pot, četudi morebiti tupaletna trnjeva, vedno usmerjena v jasno, ga izročajo drugi polovici stoletja brez očajnih želja.

a— **Gledališke novice.** Abonenti reda B dobijo v torek opereto »Noč v kairu«, ki vedno bolj ugaja in ki jo je občinstvo zlasti v soboto zelo simpatično sprejelo. V zanimivi poljski komediji »Prizma«, ki se uprizar v kratkem, nastopajo v glavnih vlogah Starčeva, Zakravska, Naarst in Kosic.

a— **Iz meščanske šolske službe.** Strokovni učitelj Josko Kos, uslužbenec na tukajšnji meščanski šoli, je bil imenovan za referenta za meščansko šolstvo pri prosvetnem ministru v Beogradu.

a— **Bila je pri sorodnikih.** Poročali smo, da je izginila pred 14 dnevi od doma 10-letna Stanislava Lorbekova, stanujoča na Zrinjskega tigu 6. To vest naša lista je bral neki sorodnik v Gorisnici, ki je sporočil tukajšnji policiji, da se deklica že nekaj časa nahaja pri njem in je deklico spravil v Maribor ter jo izročil staršem.

a— **Naknadni pregled motornih vozil.** V smislu razpisa banke uprave bo naknadni redni letni pregled vseh motornih vozil iz okoliš predstojništva mestne policije v Mariboru in obeh mariborskih srezov 16. t. m. od 15. ure dalje na dvoršču mestnega avtobusnega podjetja v Mariboru, Pinarška ulica.

a— **Povožen.** 34 letni delavec Viktor Čebulec iz Pobrežja se je hotel včeraj jutraj izogniti avtomobilu, pa je prišel po nesrečnem naključju pod kolesje avtomobila. Lastnik avtomobila ga je zapejal v splošno bolnišnico in je ponesrečencevo stanje zelo resno. Poleg notranjih poškodb ima težje poškodbe po glavi in rokah.

a— **Kokoši sta kradla.** Mali kazenski senat tukajšnjega okrožnega sodišča je obsojil 38-letnega Cirila Skledarja in 30-letnega Antona Urlepa vsakega na 2 in pol leti robije, ker sta v novembru in decembru izvršila številne vlope v Slovenskih gorah, zlasti po kurnikih, ter ukradla med drugim preko 100 kokoši, ki sta jih po nizki ceni prodajala prekupčevalcem.

Iz Kranja

a— **Soferski izpit posiljenih soferjev** in samovozevcev motornih vozil bodo za srez Kranj, itadovoljni in skofja Loka v sredo 2. marca ob 8. jutraj pri sresnem načelniku v Kranju. Interesenti naj pravilno opremljene pisarne pravosodnega vložijo pri sresnem načelniku v Kranju.

a— **Razdelitev evdenskih tabele** in redni letni pregled motornih vozil bo za srez Kranj: I. v sredo 23. t. m. ob pol 9. v Kranju pred mestno hišo. II. v četrtek 24. t. m. ob pol 9. uri v Trzinu pred pošto za občino Trzaj, Sv. Ana, Sv. Katarina, Golnik, Križe in Kovor.

Z elektriko za bratom v smrt

Maribor, 14. februarja. Davi so našli delavci, ki hodijo na delo v razne mariborske tovarne, blizu vasi Dobrovec pri Mariboru mrtvega mlajšega moškega, ki je bil ves ožgan. V njem so spoznali posestnika svinca Antona Lešnika od Sv. Miklavža pri Hočah. V nekem vinotoku v Dobrovcih so bili smoti zbrani nekateri fantje in se prijetno bavali. Med njimi je bil tudi 18-letni Anton Lešnik. Sodeč po vseh okoliščinah, je Lešnik na poti domov v jutrnji urah splezal na drog električnega daljnovoda Maribor—Ptuj. Visoka napetost električne struje, ki znaša 35.000 voltov, ga je ubila. Tragično pri stvari je, da je izvršil samomor na istem kraju tudi Lešnikov brat. Kaj je pognalo nesrečnega fanta v obup, ni znano. Ni izključeno, da gre za nesrečo. Vest o njegovi grozni smrti, ki se je hitro raznesla po okoliščih je zbudila globoko sočustvanje z bridko prizadetimi roditelji.

Drvo ga je ubilo

Maribor, 14. februarja. Tragična smrt je doletela 28 letnega posestnika svinca Josipa Gornika iz St. Ijice v Slovenskih gorah. Pri podiranju hrasta je drvo obledelo na strmini. Preko noči se je drvo strdilo na polnemih lehn. Naslednjega dne na lehnih prišel sekati vevelec, kar ni bilo namerno, ker je drvo zatim zverželo na strmini navzdol in začelo tudi Gornika, ki je s protigrančnim črvenim oblačilom na mestu nesreče in ki je kmalu zatem doma podlegel smrtnim poškodbam. Gornikova tragična smrt je zbudila tolo sočutje pri vseh ki so ga poznali.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Gospodarstvo

Za pol milijarde novih državnih blagajniških zapisov

Ministrski svet je na predlog finančnega ministra izdal novo uredbo o izdaji blagajniških zapisov. K sprejetju te uredbe je finančni minister dal naslednjo izjavo. Ta uredba spremeni prejšnjo uredbo od 23. novembra 1936. Po novi uredbi se celotni znesek zapisov, ki jih more glavna državna blagajna izdati, določi na 1.500 milijonov din (doslej 1000) vstevši tudi bone, izdane po uredbi iz leta 1936. To pomeni zvišanje za pol milijarde v primeru z dosedanjim stanjem. Zapis se lahko izdaja enkrat ali v več emisijah z rokom od treh mesecev do treh let. Finančni minister lahko s svojim odlokom predpiše obliko in besedilo zapisa in določi višino obrestne mere. Obresti se vplačujejo v naprej pri vpisu samem.

Kakor je znano, je finančno ministrstvo likvidiralo znatne zneske letenih dolgov iz prejšnjih let tako da je glavna državna blagajna prešla v proračunsko leto 1937/38 z aktivnim saldom obratnega kapitala. Razen izplačila prejšnjih obveznosti je glavna državna blagajna zaradi ugodnejšega stanja blagajniške gotovine začela izplačevati vse državne obveznosti v gotovini, tako da ni danes v prometu nobenega nepogodbene blagajniškega bona.

Namen emisije nadaljnjih 500 milijonov blagajniških bonov je ta da se poveča obratni kapital državne blagajne, in da se

zagotovi popolnoma normalna izvedba proračuna in da se omogoči državni blagajni poravnati najhitreje tudi najvažnejše izvenproračunske državne potrebe v zvezi s povečanimi izdatki za narodno obrambo in za gospodarsko povzdigo države. Nova uredba ustreza v današnjih razmerah še eni važni potrebi našega tržišča, namreč potrebi po kratkoročnih naložbah. Zaradi zboljanja gospodarskih razmer so na razpolago čedalje večji zneski na denarnem trgu.

Nova emisija upravičuje vsa pričakovanja prejšnjih emisij, ki so odlično uspela. Vpisovanje nove emisije se bo vršilo od objave uredbe v »Službenih novinah« dalje, to je od 15. februarja t. l. dalje. Obrestna mera znaša za trimesečne zapise 3,5%, za 6 mesečne 3,75% in za 12 mesečne 4% in za zapise preko leta dni 5%. Novi boni bodo deležni vseh fiskalnih in drugih olajšav, ki jih imajo boni dosedanjih emisij.

Kolikor je iz gornje izjave razvidno, se bodo v bodoče izdali tudi triletni blagajniški zapisi (doslej največ dveletni) in se obrestna mera za zapise s krajšo dobo nekoliko zmanjša. Trimesečni zapisi se bodo obrestovali po 3,5% (doslej 4%), 6 mesečni po 3,75% (doslej 4,25%), enoletni po 4% (doslej 4,5%) in dveletni ter triletni po 5% (doslej dveletni 5%).

Pravilnik za poslovanje okrajnih cestnih odborov

Ban dravske banovine je na osnovi zakona o samoupravnih cestah predpisal pravilnik, o poslovanju okrajnih cestnih odborov v dravski banovini, ki določa med drugim naslednje:

Cestni okrajni so samoupravna območja za gradnjo in vzdrževanje banovinskih in dovoznih cest k železniškim postajam ter za subvencioniranje občinskih cest. Cestne okraje določa ban po predhodnem zahtevanju prizadetih občin.

Okrajni cestni odbori

Okrajni cestni odbori so pomožni organi banke uprave pri upravi banovinskih in dovoznih cest k železniškim postajam. V vsakem cestnem okraju se imenuje cestni odbor po zakonitih predpisih. Člane cestnih odborov imenuje ban, načelnika in njegovega namestnika pa izvolijo člani po § 58. finančnega zakona za leto 1937/38. Njihova poslovna doba traja tri leta.

Področje cestnega odbora obsega zlasti naslednje posle: 1) Sodelovanje pri gradnji in vzdrževanju banovinskih, dovoznih in občinskih subvencioniranih cest, 2) Sestavljanje proračuna cestnega okraja ter sklepanje o okrajni cestni dokladi, 3) Sestavljanje obračuna, 4) oddajanje in prevzemanje gradbenih del, dobav in nabav za gradnjo in vzdrževanje cest, 5) upravljanje okrajnega cestnega zaklada in izplačevanje po odobrenem proračunu, 6) namestitev pomožnega osebja v breme okrajnega cestnega zaklada po proračunu proti odpovednem roku nadalje 30 dni, 7) stavljanje trojnega predloga za namestitev banovinskih uslužbencev pri okrajnem cestnem odboru (o premetitvi teh uslužbencev mora biti predhodno zahtevanje odbora), 8) sklepanje o subvencijah za občinske ceste, 9) sestavljanje gradbenih programov in predlogov za izkoriščanje gradbenih fondov, 10) opravljanje poslov glede samoupravnih cest vobče, ki jih odredi ban cestnim odborom.

V izvrševanju naloge pri upravi banovinskih, dovoznih in občinskih subvencioniranih cest vidi cestni odbor evidenco o premetitvah in nepremetitvah cestnega okraja, skrb, da so ceste vedno v dobrem stanju, da se odpravijo nedostatk, da se redno zbirajo sredstva za kritje gradbenih in vzdrževalnih stroškov, nadzira strokovno in administrativno osebje, zbira podatke o izredni uporabi cest, opravlja in odobrava licitacije, dobave in nabave po proračunu, odobrava in odklanja kolavdacije del in izvršuje letni proračun.

Organi okrajnega cestnega odbora

Za izvrševanje poverjenih poslov ima okrajni cestni odbor: tele organe: skupščino, upravo, načelnika, načelnikovega namestnika in rajonske odbornike.

Skupščina je zbor vseh članov cestnega odbora ter je vseh stvari svojega področja sklepajoči in nadzorni organ, ki odloča zlasti o proračunu, o najetu posojil in drugih obremenitvah, o pridobitvi in osovjetitvi nepremičnosti, o predlogih licitacijskih in kolavdacijah komisij pri zneskih preko 100.000 Din, o nabavi in prodaji motornih vozil ter strojev za gradnjo ali vzdrževanje cest, o ustanovitvi uprave cestnega odbora itd. Za sklicanje skupščine in za poslovanje veljajo smiselno določila o poslovanju občinskih odborov. Skupščina se sestane, kadar je potrebno, najmanj pa dvakrat na leto. Sklicati pa se mora, če to zahteva tretjina članov, ali če to odredi ban. Skupščinske seje so javne. Na predlog načelnika ali petine članov pa sme skupščina skleniti, da bodi seje tajne. Seja pa mora biti javna, če se razpravlja o letnem proračunu ali obračunu.

Zaradi hitrejšega in naglega poslovanja se sme pri cestnem odboru po sklepu skupščine osnovati uprava cestnega odbora iz največ pet članov. Predsednik uprave je načelnik cestnega odbora. Uprava pripravlja predloge za skupščinske seje, določa smernice za izvajanje proračuna, sklepa o predlogih za virmiranje kreditov ter predlaga prenos kreditov med partijami sklepa o namestitvi pomožnega osebja in stavi trojni predlog za namestitev banovinskih uslužbencev, odobruje in zavrača predloge licitacijskih in dobavnih komisij za zneske od 25 do 100.000 Din. V nujnih primerih n. pr. ob elementarnih nevarnostih pa opravlja posle, ki so vezani na sklep skupščine ali na odločitev bana.

Načelnik cestnega odbora vodi in nad-

zira vse posle in je neposredni starešina vseh uslužbencev pri cestnem odboru. On skrbi za dobro upravljanje cestnega odbora, določa razpored dela vseh uslužbencev, sestavlja z administrativnimi in strokovnimi uslužbenci ter z upravo letni proračun in obračun, izvršuje letni proračun skladno s sklepi skupščine in upravlja ter po splošnih navodilih bana, odobruje licitacije in kolavdacije do 25.000 Din, skrbi za pravočasno izplačilo obveznosti, odobruje dopuste uslužbencem, ocenjuje zaposleno nepragmatično osebje in banovinske cestarje ter sestavlja predloge za ocenitev pragmatičnih uslužbencev pri cestnem odboru.

Nagrade in odškodnine

Služba načelnika in ostalih članov je častna. Načelnik in člani pa imajo pravico do letne nagrade, in sicer načelniki v višini 15 do 30 Din, ostali člani pa v višini 5 do 10 Din po kilometru banovinskih in dovoznih cest k železniškim postajam, ki so cestnemu odboru dodeljene v neposredno nadzorovanje. Višino nagrade določa skupščina s proračunom. Kot odškodnina za izredne posle v cestnih zadevah (udeležba pri obeh licitacijah, prevzemanju gramozov, zaradi službenih poslov pri uradih) pripada načelniku letna povprečna, ki jo določi skupščina v proračunu, ostalim članom pa dnevnic, ki jo določi skupščina do največ 60 Din.

Za službeno potovanja izven cestnega okraja, bodisi na uradni poziv, ali v važnih in nujnih cestnih zadevah brez poziva pripada načelniku povračilo stroškov II. razreda železniške vožnje ohraneno stroškov za vožnjo z avtomobilom na avtomobilskih progah, sicer pa 2 Din za vsak kilometer dosežene razdalje, poleg tega pa še dnevnic 100 Din kot odškodnina za prehrano in izgubo časa. Ostalim članom pripada povračilo stroškov III. razreda železnice poleg pristojbin in dnevnice določene za načelnika. Vse te nagrade grede v breme kreditov za vzdrževanje cest razen stroškov za seje uprave, ki grede v breme cestnega okraja. Članom odbora, katerih bivališče je oddaljeno od sedežev cestnega odbora preko 4 kilometre, pripada za dneve, ko se udeležijo skupščinske ali upravne seje dnevnic kot odškodnina za potne stroške, prehrano in zamudo časa. Dnevnic določa ban na predlog sreskega načelnika.

Administrativno in strokovno osebje

Za upravljanje administrativnih računskih in blagajniških poslov dodeli ban cestnemu odboru potrebno število uslužbencev, in sicer tajnika kot administrativnega in računskega referenta ter pomožnega pisarniškega osebja. Za tajnika dodeli banovinskega uslužbenca, ki ima zredni izpit na srednji ali njej enaki šoli ter praktični strokovni izpit. Za upravljanje tehničnih služb dodeli ban cestnemu odboru potrebno število tehničnega osebja, predvsem tehničnega vodjo, ki je banovski uslužbenec, po pravilu inženjer s strokovnim izpiztom, cestne nadzornike, cestarje in pomožne delavce.

Nadalje določbe se tičejo delokroga strokovnega osebja, vodenja poslovnih knjig, sestave proračuna in obračuna, računovodstva in blagajniškega poslovanja, oddajanja del in dobav motornih vozil in podpor za občinske ceste. V zaključnih členih je določeno, da namešča oziroma dodeljuje ban za tehnično službo tudi gradbene tehnike, uradniške pripravnike in dnevnice, dokler ni na razpolago dovolj usposobljenih inženjerjev, ki bi morali upravljati tehnično službo pri cestnih odborih. Pravilnik je objavljen v »Službenem Listu« od 12. februarja.

Vsredržavni trgovski kongres bo v Ljubljani 11. in 12. junija

V nedeljo je bila v Banjaluki seja Centralnega predstavništva zvez trgovskih združenj iz vse države. Na tej seji je predsednik Centralnega predstavništva g. Nedeljko Savić podal obširen referat o dosedanjem delu centralnega predstavništva. Centralno predstavništvo je imelo že številne seje in je priredilo dva kongresa. Sprejeto so bile važne resolucije, ki pa dole niso bile upoštevane. Nepravilne zahteve trgovstva niso v nasprotju s splošnimi interesi. Obširno je govoril o umetnem stvarjanju gospodarskih edinit, ki ugodno uspešnost in privilegije in posega v delokrog trgovstva, a vseblagovinskih.

o kartelih in o potrebi obrambi našega domačega gospodarstva.

Končno je poročal o konferenci predstavnikov trgovskih združenj iz Beograda pri predsedniku ministrstva sveta dr. Stojadinoviću, ki so ji prisostvovali tudi ministri brez portfelja g. Nika Novaković in Djura Janković. Na tej konferenci so predstavniki beograjskih združenj ponovili svoje zahteve zlasti glede nabavljajnih združenj, glede obrambe našega gospodarstva pred tuji, glede gospodarskega sveta, ki je predviden v ustavi, glede veleblagovnice Ta-Ta, stavili so zahteve glede nadzorstva kartelov, glede prepovedi krošnjarstva, glede potrebe revizije carinske tarife in pobiranja davkov, glede industrijskih prodajalnic, ki naj se smatrajo kot trgovinski obrati, glede potrebe pomoči onim trgovcem, ki so izgubili znaten del svojih terjatev, zaradi likvidacije kmečkih dolgov, glede potrebe olajšav v konkurenčni in poravnalnem postopanju, kjer odvetniški stroški absorbirajo znaten del imovine, ter glede dnevnega časa v trgovinskih obratih. Predsednik vlade dr. Stojadinović je obljubil, da bo vsa ta vprašanja proučil.

O pripravah za vsedržavni kongres trgovcev je poročal predsednik Združenja trgovcev za dravsko banovino g. Stane Vidmar. Po kratki diskusiji je bilo sklenjeno, da se bo vršil kongres v Ljubljani 11. in 12. junija za časa ljubljanskega veleseja.

Jaz Vam varujem kožo!

Rdeča, hrapava in spokana koža dokazuje, da Vaša koža nima dovolj odporne sile. da je torej slaba. Zato je potrebno, da jo krepčate in sicer z NIVEO. Kajti NIVEA vsebuje »Eucerit« in prodira skozi kožne luknjice globoko v kožo, ji dovaja hrano. jo krepča in ji zvišuje odporno silo. Zato uporabljajte redno NIVEO, da bi Vaša ostala koža nežna, mehka in gibčna kljub vlažnemu in hladnemu vremenu!

Ukinjenje carine prostega uvoza strojev

Poročali smo že o važnih spremembah v naši carinski tarifi, a katerimi so bile med drugim uvedene nove carine na odpadke od preje in tkanin na keramične odpadke in na razbito steklo. S to carinsko novelo so bile bistveno spremenjene tudi splošne pripombe k 15. delu uvozne carinske tarife. Po novi stilizaciji 4. točke teh pripomb odprta možnost carine prostega uvoza novih strojev in se besedilo lojke 4. odslej glasi takole:

»Na nove predmete iz carinske tarife šteje 648—654 (lokomotive, parne turbine, parni stroji, motorji na pogon z nafto, petrolejem, bencinom itd., motorne brizgalne, hidravlični motorji in vodne turbine, motorna kladiva in dvigala, kompresorji hladilni stroji, kmetijski stroji, stroji za obdelovanje lesa in kamenja), iz tarifnih števil 657 (tekstilni stroji, stroji za milne, pivovarne, za obdelovanje usnja, za cementarne, keramični stroji, steklarski stroji, tiskarski stroji čevljarški stroji, stroji za papirno industrijo, sladkorno industrijo in ostale industrije, stiskalnice, razen kmetijskih), iz tarife šteje 662 (ostali stroji in aparati, zlasti stroji na pogon s stisnjenim zrakom), iz tarife številke 663, točka 1 in 2, (dinamometri in elektromotorji preko 500 kg teže) in iz tarife številke 664, točka 1 (transformatorji), ki izvržajo iz pogodbениh držav, za katere se dokazuje s potrdilom trgovinskega ministrstva, da se ne izdelujejo v državi, se plač car na 2 l. Din od 100 kg. Del vseh omenjenih predmetov kakor tudi vseh strojev, kadar se uvozi ločno, se carinijo po materialu, iz katerega se izdelani, razen strojnih delov iz carinske tarife številke 658.«

Doslej so se deli strojev ohranili predmetov, za katere je predvidena carinska olajšava, carinili po materialu, iz katerega so izdelani, po novem besedilu pa je v tem pogledu predvidena izjava za dele strojev za raznovrstne industrije iz tarifne številke 658, in bodo taki deli strojev pod daniimi pogoji deležni predvidene carinske olajšave.

INOZEMSKA ZADEVE, KREDITI:
Dr. Černe, gospodarska pisarna,
Gajeva 3/II. tel. 2294

Vloge pri slovenskih hranilnicah

Zveza jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani je sestavila pregled o gibanju vlog pri 29 slovenskih samoupravnih hranilnicah v letu 1937. Ker obresti za leto 1937 povzročijo še niso pripisane, so upoštevane zaradi primerjave številke za 1. 1936 in 1937 brez obrest. Vloge na knjižice in tekoče račune so v teku leta narasle za 5,6 na 1003,4 miliona din.

Stanje vlog pri posameznih hranilnicah je bilo v milijonih dinarjev: Ljubljana (mestna) 364,2, Ljubljana (banovinska) 189,9, Maribor (b.) 88,4, Maribor (m.) 88,4, Kranj (m.) 40,9, Celje (m.) 20,9, Novo mesto (m.) 28,8, Radovljica (m.) 23, Vrhnika (okrajna) 18,9, Sloveni Gradec (okrajna) 17,2, Kamnik (m.) 19,9, Kočevje (m.) 18, Ljubljana (Hran. kmečkih občin) 12,8, Krško (obč.) 11,4, Pljuj (m.) 11,4, Brežice (m.) 9,7, Ormož (m.) 8,3, Slov. Bitrica (ok.) 8,3, Škofja Loka (m.) 7,4, Se. Lenart (ok.) 6,6, Gornja Radgona (obč.) 5,8, Marenberg (obč.) 5, Konjice (ok.) 4,7, Ormož (m.) 4,7, Ljutomer (m.) 4,7, Murska Sobota (obč.) 4,2, Kozje (obč.) 3,8, Kostanjevica (obč.) 2,4, Rogatec (ok.) 2,4, mli. Nove vloge pri začetnih 15 hranilnicah so znašale 31. decembra pr. leta 205,8 mil. din. torej 41,6% vseh vlog pri teh hranilnicah, ki znašajo sicer 493,4 mil. Sredstva so nove vloge razdeljene zelo neenakomerno na posamezne hranilnice, čim

preje je posamezna hranilnica oprostita vsaj del vlog, tem več novih vlog izkazuje. Tu so upoštevane dejanske nove vloge, nadalje pa tudi oproščeni obroki, oproščene vloge in vzproščene obresti, ki se smatrajo za nove vloge in so vedno razpoložljive. Pri 5 hranilnicah so proste vse vloge v znesku 334,6 milij.

Gospodarske vesti

== Katere zadruge dobe denar od Zadrzne zveze. Nedeljski »Slovenec« poroča, da bodo vsote, ki jih daje na razpolago Poštna hranilnica, in vsote, ki jih tolo dobile zadruge od Zadrzne zveze iz 63 milijone, dala po polja dravsko banovino, zadostne, da se normalizirajo razmere pri kreditnih zadrukah, članicah Zadrzne zveze. Nadalje poroča »Slovenec« da bodo dobile večje vsote od Zadrzne zveze le zadruge, ki so po tradiciji nalagale del svojega denarja »disciplinirano« pri svoji centrali, druge članice, ki niso nalagale denarja pri svoji centrali, pa bodo dobile le posojila od Poštne hranilnice.

== Izvoz 90 vagonov volne proti plačilu v kliringu. Na predlog Narodne banke je finančni minister podpisal odlok, da se v določenem roku lahko izvozi v Nemčijo 90 vagonov naše volne proti plačilu v kliringu. Kakor je znano, je finančni minister leta 1936 določil, da se sme volna izvažati samo proti plačilu v svobodnih devizah. Zaradi te omejitve je cena domači volni precej do-

pustila. Izvozniki so se zaradi tega obnili na finančnega ministra s prošnjo, da bi jim dovolil izvoz proti plačilu v kliringu in so v tem smislu prijavili, da imajo na razpolago 90 vagonov volne. Za to količino je sedaj dovoljen izvoz v Nemčijo, toda le za one izvoznike, ki so svoje razpoložljive količine prijavili do 14. januarja.

Borze

14. februarja

Na ljubljanski borzi so se danes avstrijski šilingi v privatnem kliringu trgovali po 8,57. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8,5350 (v Beogradu po 8,5717), v angleških funtih po 238 in v grških bonih po 28,75. Nemški klirinski čeki stanejo v Ljubljani 14,14, v Beogradu 14,3930 in v Zagrebu 14,39 (odnosno za konec marca in aprila 14,30).

Na zagrebškem efektornem tržišču je po naglem dviganju tečajev v prejšnjem tednu prišlo do oslabitve v tendenci. Volna škoda je notirala 455 do 460 (v Beogradu promet po 458 — 461). Zaključek pa je bil zabeležen v 6% dalmatinskih agrarnih obveznicah po 90 (v Beogradu po 80,75 — 91) in v delnicah Narodne banke po 7735 (v Beogradu po 7800).

DEJAVNE

Ljubljana. Amsterdam 2402,16—2416,76 Berlin 1733,02 — 1746,90. Bruselj 728,64 — 733,70. Curh 996,45 — 1003,52. London 215,05—217,11. Newyork 4258,51—4294,82 Pariz 142,01 — 143,45. Praga 150,88 — 151,98. Trst 224,95 — 228,03.

Curh. Beograd 10, Pariz 14,21, London 21,6075, Newyork 430,56, Bruselj 73,1250, Milan 22,65, Amsterdam 240,95, Berlin 174, Dunaj 79,50, Stockholm 111,38, Oslo 108,58, København 96,45, Praga 15,1450, EF.KATI.

Zagreb. Državne vrednote: Volna škoda 455 — 460, 4% agrarne 59 — 61, 4% sevrne agrarne 59 — 61, 6% beguške 87 — 91,50, 6% dalm. agrarne 89 — 91, 7% stabiliz. 96 den., 7% investicijske pos. 97 — 100, 7% Blair 90 — 93, 8% Blair 96,50 — 99,50; delnice: Nar. banka 7650 — 7750, PAB 220 — 224, Trboveljska 225 — 240, Gutmann 53 — 55, Narodna banka 9 — 11, Sečerača Ošjek 162,50 bl., Dubrovačka 400 — 420, Oceanica 670 bl., Jadranka 405 — 420.

Beograd. Volna škoda 461 — 462 (458 — 461), za februar 460 den. (460). Za marc — (459 — 459,50), 6% beguške 91,25 — 91,75 (91,75), 6% dalm. agrarne 90,75 — 91,25 (90,75 — 91), 6% beguške 91,25 — 91,75 (91,75), 7% stabiliz. 99 — 100, 7% invest. 99,50 — 100, 7% Blair 93,50 den. 8% Blair 98 — 100. Nar. banka 7750 — 7800 (7800), PAB 227 — 228 (227,50 — 228).

Blagovna tržišča

2170

+ Chicago, 14. februarja. Začetni tečaj: pšenica: za maj 94,375 za julij 90,125, za sept. 9

Rešitev je blizu

Tudi Danci in Norvežani sodelujejo pri reševalni akciji za Papaninovo skupino

Od leve proti desni: Krenkel, Papanin, Fedorov in Širšov na moskovskem aerodromu pred odhodom na Severni led

Zadnje vesti vedo povedati, da je ledolomilec »Tajmir« želel prispeti v neposredno bližino ledne plošče, na kateri čaka četvorica ruskih polarnih junakov svoje rešitve. Vsak trenutek je pričakovati, da bo objavljena vest o zaključnem dejanju te dramatične reševalne akcije, ki jo z veliko napetostjo zasleduje ves kulturni svet.

Sovjeti niso v sodelovanju z drugimi državami opustili resničesar, da bi Papaninove odprave ne rešili čim prej iz težavnega položaja, v katerega je zšla zavoljo neugodnih vremenskih prilik zadnjega časa. V dnevi, ko je bilo videti, da ledolomilec ne bo uspel prodreti do taborišča na plavajoči ledni plošči, so Rusi predlagali danes upravi na Grenlandiji, naj bi poslala ob modelovanju znanega raziskovalca Grenlandije dr. Laueja Kocha, ki se baš mudi v tej deželi, posebno ekspedicijsko s sanmi na pasjo vprego, ki naj bi poskusila preko plavajočega ledovja dospeti do Papanina. To misel so Danci kot neizvedljivo zavrgli, kajti ledovje, ki je ta čas pred grenlandsko obalo, je v neprestanem gibanju. Ekspedicijska s sanmi bi ne imela nobenega upanja, da bi mogla v teh težavnih okoliščinah in še v polarni noči povrniti prodreti do ruskih raziskovalcev, pač pa bi bila sama v neprestani smrtni nevarnosti. Zato so Danci predlagali, naj bi rajši člani Papaninove skupine ostavili na ledni plošči del svoje opreme in svoje instrumente ter poskusili priti preko ledovja na kopno. Grenlandska uprava je sklenila osnovati ob obali deset opazovalnih in pomožnih postaj, da bi mogla biti Papaninu in njegovim članom

»Tajmir« se bliža Papaninu

Po zadnjih vestih severnih radijskih postaj se je ruski ledolomilec »Tajmir« tako približal ledni grudi s Papaninovo skupino raziskovalcev, da so na ledni plošči že opazili reflektorje ledolomilca. Radiotelegrafist Krenkel je o tem takoj obvestil kapitana ladje.

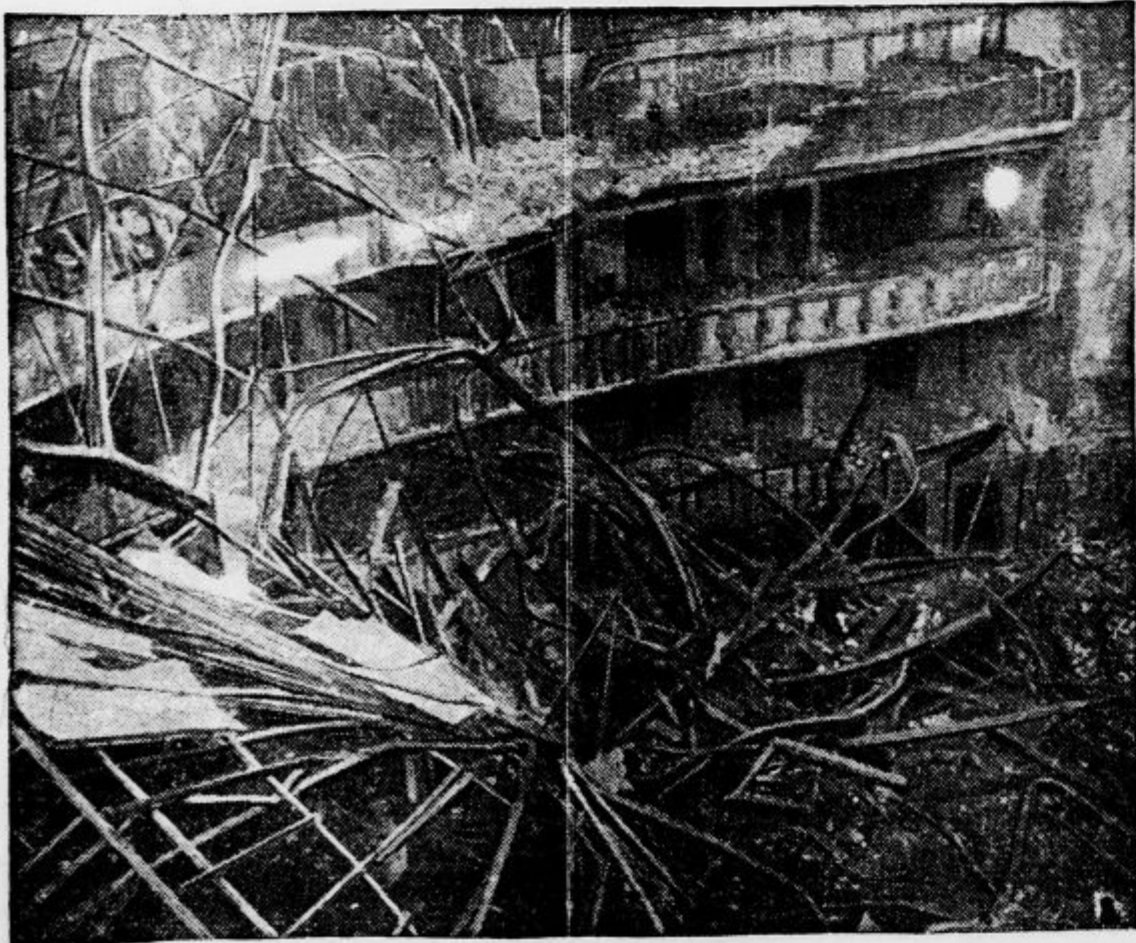
Skozi dolgo in temno polarno noč se »Tajmir« prebija z največjo opreznostjo, lomi debele plošče ledu in si razsvetljuje pot z jarkimi žarometi. Papaninovo ploščo zanaša morski tok proti jugovzhodu. Radiotelegrafist Krenkel vzdržuje stalno zvezo s poveljnikom ledolomilca, ki se neprestano približuje Papaninovi skupini.

Poročila pravijo, da se je »Tajmir« poročilo prodreti na morskost čistino, odkoder je posadka jasno razločila taborišče na ledu. Papaninova ledna gruda je obdana od velikih skladov plavajočih plošč. Med njimi je tudi ena, ki bi lahko rabila za pristanek aeroplanov, določenih za rešitev Papanina in tovarišev.

»Veliki Dessauer« se je razbil

Te dni je utrpelo Junkersovo podjetje v Nemčiji hudo izgubo. Pri poskusnem poletu se je zrušil na zemljo velik štirimotorni aeroplan »Veliki Dessauer«. Letalo je bilo startalo k poskusnemu poletu — k sreči brez gostov. En član posadke se je ubil, ostali so se rešili s padali. »Veliki Dessauer« je imel prostora za 40 potnikov in je med vožnjo razvijal brzino 400 km na uro. Letala doslej še niso izročili promet, ker še niso zaključili poskusnih voženj po zraku.

Gledališče je zgorelo

Virično gledališče v Milanu, ki ga je prožil teden uničil ogenj

Nemuzikalni generalissimus

O novem šefu nemškega generalnega štaba, generalu Keitlu, pravijo, da je zelo molčeč človek, o katerem ljudje tudi zelo malo vedo. Znan pa je neka njegova posebnost: nemški častniki veljajo v splošnem za ljubitelje glasbe in general Keitel je med njimi izjema. Trdijo celo, da ima najmanj muzikalno uho v vsem tretjem carstvu.

Pred kratkim se je udeležil velike slavnostne predstave »Tristana in Izolde« v berlinski Državni operi. Navzoči so bili med drugimi državni kancelar, Göring, Goebbels in druge veličine. Poleg Keitla je sedel drug general, ki je v nekem trenutku pokazal svoje navdušenje s silnim ploskanjem. Potem se je obrnil do bodočega generalisima in ga vprašal: »Ali ni čudovito?« Keitel je potegnil samo uro iz žepa in menil: »Kdaj pa ta dva spredaj prav za prav umrjeta?«

Čevlji iz ribje kože

Letošnjo pomlad pridejo na trg prvič moški čevlji iz ribjega usnja. To se bo zgodilo v Nemčiji.

Kakor znano, je pomanjkanje deviz nemško industrijo prisililo, da se je ogledala za nadomestki. Tako je industrija, ki potrebuje usnja, prešla k uporabi ribjih kož. Ribja koža se izkorišča že precej časa za izdelavo rokavic in knjižnih vezav. Sedaj jo bodo uporabili tudi za moške čevlje. Najprvo bodo spravili na trg modele, ki bodo kombinirani iz dveh vrst usnja. Iz tega razloga so izdali že sedaj parolo: »Več poguma za pešne čevlje!«

Usoda Rumunije

Po odstopu Gogove vlade je poveril kralj Karol (na sliki levo) sestavo kabineta patriarhu rumunske cerkve Mironu Christel

Z nogavicami je davil...

Landru, Weidmann, Bru — trije množestveni morilci

Bruselj, 12. februarja
Bruselj je deležen senzacije, kakršno sta pred njim doživela Marseille z Landrujem in Pariz z Weidmannom. Odkrili so namreč belgijskega morilca žensk. Čigar zločini prav nič ne zaostajajo za umori Landruja in Weidmanna.

Pred nekaj tedni so opazovali vrtnarji ob nabrežju Selde (Skalde) pri Anversu lajajočega psa, ki je z nogami gredel v pesek. Z lopatami so odgrnili vrhno plast in pod njo našli truplo mlade ženske. Policija je odredila strogo preiskavo in v treh tednih je dobila storilca v roke. To je 26-letni Edvard Bru. V omari njegove žene so našli obleko, perilo in nakit Brujevih žrtv. Zločini segajo približno leto dni nazaj.

Dne 19. januarja 1937 je davil Bru v nekem bruseljskem hotelu za zaljubljenca 22-letno prostitutko Amelijo Godtsovo. Z eno nogavico ji je zvezal roke, z drugo ji je zadržal vrat. Po zločinu je žensko napol slekel, odtrgal kožuhovinat ovrtnik od plašča in vzel denarnico z majhno vsoto denarja ter izginil brez sledu.

Lani proti koncu novembra se je Bru seznanil z 20 letno krčmarico Berto Petit iz Genta. Popival je z njo vso noč. Iz gostilne

sta odšla v kavarno. Drugo jutro so našli Petitovo mrtvo v stanovanju. Tudi njo je morilec zadavil s pomočjo nogavice.

Leto dni po svojem prvem zločinu nad Godtsovo se je vrnil Bru zopet v Anverso. Za žrtev si je izbral topot 18 letno natakario Julijo Kempenaerjevo s katero je nekaj časa živel v skupnem gospodinjstvu. Ročno torbico, prstane in obleke umorjenke si je prisvojila pozneje Brujeva žena. Pri nji so našli celo zastavne listke, ki jih je prinesel njen mož iz zastavljavnice.

Bru ima poleg tega na vesti še dva umora. Pri zasliševanju je opisoval svoja dejanja z velikim cinizmom in se je primerjal z Weidmannom. Sumijo, da je Bru tudi morilec 22 letne Madeleine Lardinoisove, ki so jo našli pri pralnem koritu zadrgnjeno z nogavico in neke ženske v Strassbourgu, ki je bila umorjena na podoben način. Belgijska kriminalna policija je razširila svoje poizvedbe do Francije in preiskuje zdaj vse nepojasnjene umore nad ženskami v zadnjih mesecih.

Tudi Islandcem je severni sij napravil skrbi

Londonskemu dnevniku »Times« je neki čitatelj iz Reykjavika na Islandiji poslal pismo, datirano s 26. januarjem. V tem pismu pravi:

»Severni sij se je sredi pobarval popolnoma reče. Rekli so mi, da je tega že mnogo let, odkar je zadnjič imel to barvo. Sma-trajo ga splošno za znamenje vojne ali težkih nesreč. Istočasno smo začutili dva lahka potresna sunka, ki nista seveda prav nič pripomogla, da bi izboljšala slabi omen.«

K temu je pripomniti, da spadajo severni siji in potresni sunki na Islandiji med vsakdanje pojave...

Vstaja zaradi lepe vdove

Napojil je vaščane z vinom, da so šli v boj za žensko

Današnjim Grkom je menda še vedno v krvi, da bi vodili zavoljo lepih žensk trojanske vojne. Regina Trigamali, lepa, 30-letna vdova iz vasi Traganestija na Peloponezu, je postal središče prave vstaje. Malo komična je stvar zavoljo tega, ker je vdova poklanjala svoj naklonjenost samo nekemu možaku iz sosedne vasi in je zavoljo njega odbila številne moške iz svoje vasi. Eden med temi si je stvar tako vzel k srcu, da je stekel opolnoči k vaški cerkvi in začel biti plat zvona.

V kratkem času se je zbralo nekoliko sto kmetov pred cerkvijo. Tam je stal razočarani anubec, Aleksander Zarganis, in je so-

Potem, ko je zgrmel most čez Nlagaro v slapove

Razbesnele vode reke pod nekdanjim mostom čez Nlagarske slapove ograjajo zdaj tudi poslopje hidroelektrične centrale

Dinamit v kovačnici

Težke posledice neprevidnega ravnanja z razstrelivom

V bližini Deutschlandsberga na avstrijskem Štajerskem sta strelni mojster Aleksander Brunn in delavec Jožef Klug iz nekega kamnoloma v kovačnici, ki je pripadala temu kamnolomu, segrevala dinamit, ki sta ga potrebovala za neko razstreljevanje. Dinamit se je pri tem menda prevod segrel in nanadno je nastala strašljiva eksplozija, ki je vso kovaško delavnico in nekatero objekte v bližini pogrnala v zrak. Brunn in Kluga je pokopalo pod razvalinami, nekega delavca, ki je bil v bližini, je vrglo na tla

in poškodovano po obrazu. Navzlic temu je kolegom pohitel v Deutschlandsberg po pomoč. Reševanje obih zasutih neprevidnežev je bilo kaj težko, ker je bilo pod razvalinami še nekoliko nabojev dinamita in je eksplozija pretrgala električni vod visoke napetosti, ki je potem ograjal vso okolico. Brunn so končno s težkimi poškodbami na glavi in gorjem telesu ter Kluga z notranjimi poškodbami izkopali in in odpeljali v grško bolnišnico.

Obvezno obveščanje sorodnikov pred operacijo

Umestna naredba čsl. ministrstva za narodno zdravje

Českoslovaško ministrstvo za narodno zdravje je izdalo vsem bolnišnicam odredbo, da morajo pred operacijo kakšnega pacienta obvestiti o tem telefonično ali brzojavno njegove sorodnike. Gre pred vsem za operacije, ki so nevarne za življenje, a predstavljajo tudi zadnjo možnost, da se pacientu življenje reši.

Obveščanje svojcev je obvezno tudi v primerih, da je pacient podpisal izjavo, da se z operacijo strinja. Bolnišnice so to obveščanje doslej v mnogih primerih prakticirale neobvezno. Zgodili pa so se primeri, da so bolniki po operacijah, o katerih niso njih sorodniki ničesar vedeli, umrli. In takšnih presenečenj hoče oblast za bodoče sorodnike obvarovati.

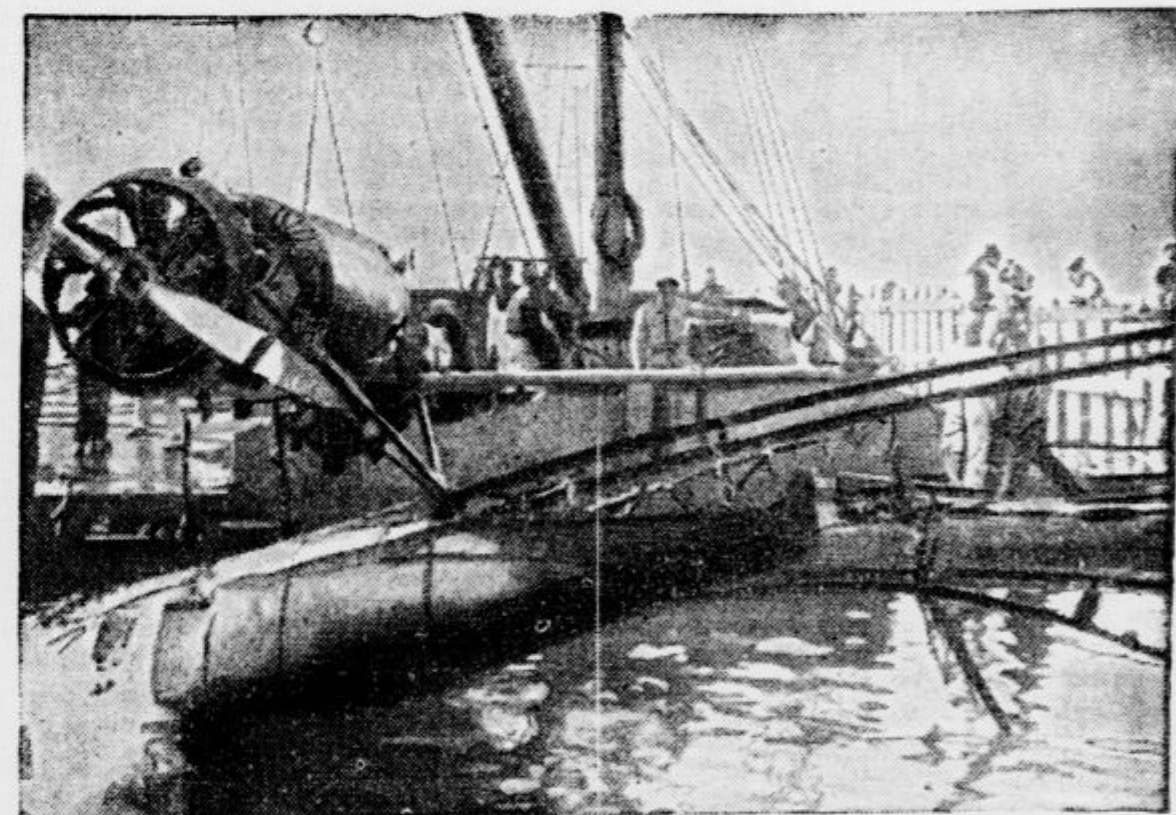
Pariz bodo očistili

Policijski prefekt v Parizu je odredil velike policijske racije, ki naj očistijo mesto sumljivih tipov pred prihodom angleške kraljeve dvojice. Vse neljube osebe bodo izgnali iz prestolnice, da bo nadzorstvo nad prebivalci za časa obiska lažje in preglednejše.

Pomiloščen diktator

Iz Kaunas poročajo, da je državni predsednik pomiloštil bivšega litavskega min. predsednika Voldemarasa, ki je bil zaradi vojaškega puča v l. 1934. obsojen na dvajset let roblje. Voldemaras je po poklicu profesor.

Katastrofa francoskega letala v Afriki

Hidroplan na progi Marignane-Tunis se je te dni ponesrečil. Med manevrom za pristajanje se je pojavila napaka v motorju. Letalo je bilo namah v ognju in je padlo v vodo. Osem potnikov se je pri tem ubilo, šest je bilo močno ranjenih — Na sliki hidroavion vlečejo z žerjavom iz morja

Govoreči stebri

Nemški propagandni minister Goebbels je zasnoval načrt, po katerem bodo postavili v vseh nemških mestih v teku šestih let govoreče stebre. Ti stebri bodo imeli v notranjščini naprave za radio, ki bodo prenašale govore državnega kancelarja, propagandnega ministra in drugih državnih činiteljev ob posebnih priložnostih. Projektiranih je šest tisoč takšnih stebrov. V večjih mestih bodo postavili stebre velikega tipa, v mestcih pa manjše.

INSERIRAJTE V »JUTRU«!

A NEKDOTA

Ko so Voltarenu nekoč sporočili, da je zopet ena izmed njegovih knjig na vrsti, da jo sežgo, je filozofsko potolažil svoje prijatelje z besedami: »Ne razburjajte se zaradi tega, knjige so kakor kostanji. Čim bolj jih pečete, tem boljše se prodajajo.«

VSAM DAN ENA

»Ti, kaj misliš, čemu nosi dimnikar bel trak na rokavu?«
»Dejal bi, da gotovo žaluje po kakšnem sorodniku...«

Kulturni pregled

Jakob Osipovič — sedemdesetletnik

»Ni je več videti po ljubljanskih ulicah orjanske postave Jakoba Osipoviča, nekdanjega režiserja ljubljanskega narodnega gledališča...« — tako je pisal pred leti Silvester Škorlj, ko se odhajal iz Ljubljane stric Jakša, Jakob Osipovič, simpatični »ruski čelovek«, ki je botroval našim dramam pred osemnajstimi leti.

Zlaj živi v Beogradu. Že dolgo let. In vsak dan ga najdemo v znameniti »Akvarij«

— znameniti ruski gostilnici v Pašičev ulici. Še vedno je čil in zdrav, krepak in raven kakor sveča, čeprav so mu lasje bel kakor sneg...

Razveselil se je kot otrok, ko me je zagledal. Zdelo se mu je, da vidi pred seboj košček Slovenije, ki jo je silno vzljubil in ki jo ne more nikoli pozabiti. Povpraševal me je o tem in onem, vsakega posameznika se bistro spominja in še prav dobro govori slovensko, čeprav mu kdaj pa kdaj uide kakšna ruska ali ruska beseda.

Ah, da — Slovenija — veste, to je najlepši del mojega življenja. Jaz sem že sedemdeset let v Rusiji, že pred svetovno vojno sem prišel v Rusijo in v njej deloval pri različnih gledaliških podjetjih, pa ko se je ustvarila Jugoslavija, me je zaneslo v Ljubljano. Čeprav nisem tam bogve kako dolgo živel, so se mi ljudje tako prikupili, milice, način življenja, miselnost, dela — vse mi je postalo tako pristno, tako svoje kakor da sem tam rojen... V takem središču se človek znova rodi... Jaz sem bil tam kakor prevojen. Žal mi je, da sem jo moral zapustiti. Saj razumem, generacije se menjajo, mladi prihajajo gor, stari pa — v pokoj. Toda, glejte, tam sem delal z veseljem, s takim veseljem kakor nikjer drugje. In že takrat sem opazil, da bodo Slovenci imeli najboljši teater v Jugoslaviji. In ga danes tudi imajo. Veste kakaj? Zato, ker so ga vzlju-

bili — vsi: igralci, direktorji in občinstvo. Prav kakor pri nas na Ruskem nekod. Vsa umetnost Stanislavskega je ena sama beseda: ljubezen.

Moj Bog, a kakšnim veseljem smo delali takrat! Ali se spominjate? »Dnevi našega življenja«, »Na dneve«, »Striček Vanja«, »Dneviški trgovci« itd? Res je, ansamblje je bil mla, neizkušen, brez velike rutine, brez tradicije, toda navdušen, tako navdušen za delo, da je po generalni vaji »Ponujanje v dolni sentiflorijanski«, ki je trajalo nekako do polnoči, brez premisleka privolil na šestov predlog (in šest je bil režiser), da na svoj račun, iz čiste ljubezni do teatra, do ustvarjanja, odigra generalno vajo še enkrat! Glejte, to je tisto pri teatru. In če tega ni, teater sapa. Ali se vam ne zdi, prijatelj, da je to podobno tisti ruski dogodivščini, ki jo Stanislavski opisuje v knjigi »Moje življenje v umetnosti? Neke njegov igralec je vso noč hodil po stopnicah Stanislavskega, da bi ga vprašal, ali se mu ne zdi, da bi bilo, če bi pri tem in tem prizoru tako napravil? Kaj je gnalo tistega igralca? Ljubezen, strast, nekaj velikega, silno močnega, kar se z besedami sploh ne da opisati in kar prav za prav ustvarja igralca, ali boje umetnika. Vidite, tega danes ni več, žal ni več. Zato je tudi malo umetnikov pri gledališčih, vsaj v takojšnjih krajih in dosti rokodelcev... Skoraj bi rekel, sami rokodelci. Vem takšno so časi — sistemi.

Jaz nisem bogve kaj ustvaril v ljubljanski drami. Za menoj so prišli močnejši, urnejši in tudi mladi slovenski umetniki so se razvili. Vendar si laskam, da sem vsaj majhen kamenček priložil v temelje slovenske igralne umetnosti, v temelje slovenske drame, ki je v Jugoslaviji (tako mi pravijo) danes na prvem mestu. Vidite, to me veseli. To me močno veseli. Kajti tudi jaz sem iz Slovenije in nocoj prelepe spomine, ki so — kakor vidite — ostali trajni in ki jih ne pozabljam do groba. Vot člo!

Zasmejal se je prijazno in v njegovih svetlih, čistih, iskrenih očeh se mi je zdelo, da sem opazil vlažen solz. — Veste, kam hodim gledat? Slovenijo tu v Beogradu? Ali bi jo radi videli? Pa pojdiva!

In me je peljal v slovensko ostarjo »Pod lipa« — pri Rifu, kakor pravijo. Pa, zares čisto slovensko: stoli, mize, slike, beseda, vse. In sva se dolgo govorila o slovenskem teatru, o slovenski metropoli in celo — o slovenskih dekletih.

Jakob Osipovič, nekdanji režiser slovenskega gledališča in zlati skrinjen upokojenec, je tisti dan praznoval svojo sedemdesetletnico. Morda je v Sloveniji že čisto pozabljen.

Rade Pregaro (Beograd)

F. X. Šalda

Simpatični smučarski knjigar, častilec, prijatelj in založnik velikega F. X. Šalda, je izdal postumno delo svojega mojstra: »O naši moderni kulturni divadn« (dramatike) (str. 36 velikega formata). Zgodbe, vendar pa s perspektivo, ki izdaja temeljitega poznavalca in razgledanega esejista, prikazuje F. X. Šalda razvoj novejših čeških gledaliških-dramatske kulture. Pred njegovim bistrim duhovnim pogledom se spušča v pregled razvojni tok dela dramatikov in njihovih najvidnejših odskih izvajalcev, za sleherni poučnejši pojav naše Šalda v svojem pregledu posreduje karakteristiko. Vaznejša od posameznih pojavov je tu razvojna linija, ki vodi moderno češko gledališko kulturo od prvih romantiziranih in romantičnih tipov k raznovrstni ljudske dramatike in od tod k debi ustanovitvi Narodnega divadla v Pragi, ki pomeni mejniki v zgodovini vsega gledališkega prizadevanja na Češkem. Zanimivo je, da se je češka dramaturgija, ki je danes vodilna v srednji Evropi, razvijala izprva pod izključnim vplivom Dunaja in nato Berlina, priden je šel v naših dneh dosegla originalnost, ki začenja vzpodbujati in oplojuje druge. V zadnjem delu svoje razprave se bavi F. X. Šalda z generacijo devdesetih let, ki je dala češki dramatik Jarošava Hilberta in V. Dyka gledališču pa češkega Reinhardta Jarošava Kvapila. Naposled prehaja k povojni dramatik in povojnemu odru s Čapkom in Langerjem, z dramaturgom Hilarijem, z režiserji, ki so povzročili češko gledališče na izredno višino.

Šaldova študija je vzlic neznanemu obsegu delo močne znanstvene in umetniške inteligentnosti izšla je v pietno lepi obliki, dostojni klenih besed neprežaljenega mojstra.

— o.

Nova glasbena publika

Mladinske pesmi (Izdalo Društvo pevovodil mladinskih zborov, 1937, str. 12)

Kvalitativni in kvantitativni porast mladinskih zborov, ki jim je pokazal uspešno razvojno idejno in formalno linijo zlasti Trboveljski slavček, je zelo pospešil razvoj slovenske mladinske pevske literature, katero je z Adamičem na čelu oblikoval širok skladateljski krog. S tem v zvezi so začela rasti izdavanja tovrstnih skladb, katerim spada tudi pred nedavnim izšla zbirka Mladinskih zborov, vsebujoča Cvetkove Pirnikove in Osterčeve skladbe; založilo in izdalo jo je Društvo pevovodil mladinskih zborov v Slov. Konjicah, ki kljub svoji mladosti že svoje smotre tudi uredi.

Dragotin Cvetko je zbirki prispeval melodiočno »Glej saj ne moreš več« — na Kosovelov sklad. Skladba je pisana v mirnem modernem slogu, po ritmiki in kompozicijski arhitekturi je zelo diferencirana, po notranji strukturi pa je soglasna čustveni Kosovelovi stvaritvi. V isti zbirki je namistena tudi »Ela« (besedilo V. Jerašev) od istega avtorja.

Makso Pirnik je priložil tri pesmi: »Počakaj Lovre« »Tri raze tri pure« in »Marica poskoče« vse na narčno besedilo. Omenjene skladbe so melodiočno in ritmično zanimive vsake po svoje. Zgleda, da se običajne običajne harmonične pogledu na ponekod dokaj drzne; značilni so jim septimi in sekundi postopi. Kljub temu uporablja prav tako v ostalih svojih delih.

Slavko Oster je — tudi na narodno (v 2. in 3. pesmi belokranjski) besedilo skomponiral pesmi: »Nesogoda na piru«, »De-

lajno zlata koleša« ter »Zabica in muha«. Vse tri skladbe so stilo izrazite, melodiočno zajemajo narodnemu sličen groteskni ton, ki ga Oster oblikuje zelo dobro in kateremu sta najbližji zlasti prva ter zadnja skladba. Harmonično so pesmi preproste, pa pester in v smeri sodobne kompozicijske orientacije. Menda najzanimivejša, vendar tehnično najtežja, je koralna, polno zveneca in ritmično dosledna druga skladba, ki po svoji zgradnji predstavlja občutno doživljeno resničnost.

Celotna zbirka je lep doselek naših mladinskih pevskih knjižnic; zavoljo pravilnega oziranja na izvajalne možnosti bo — vsaj večinoma! — dostopna mladinski zborom različnih kvalitativnih višin. — o.

Zapiski

Priznanje slovenskemu znanstveniku. Prof. P. Hazard piše v Revue de Litt. Comparée (juillet-sept. 1937) pod naslovom: Nova publika: Prav posebno pažno moramo obrniti na knjigo z A. Oevrika, Teoria primarne lit. z. (Ljubljana, 1936). Francoski posetnik na koncu dela nam omogoča zlahka razbrati ne glavne potoke. To je ekupak naših strok, kakor so izoblikovane v tem trenutku. Sprito svoje slovenske, nemške in francoske izoblike, ki je v Oevriku mozel premoštriti s širokimi vidki ter dati osrednji Evropi pravilno mesto, kakršno ji pritiče v tej celoti. Prvi del je zgodovinski, opozarja na početke in spramaj razvoj sodobnih primerjalnih književnosti. Drugi del proučuje teoretične zasnute, ki jih te načenjajo: pojem narodne izvornosti, pojem vpliva, vedno toliko zamotan, itd. Tretji del, najobsežnejši, vsebuje kritično poročilo o načelih in metodah Lovčič primarnolo slovoztu od sosednih, a različnih ved n. pr. folklor, se z. O. loti mnogoterih zadatkov, m. dr. tematologije, stilistike, prevodov; nobene ne prezir. Oblike njegovega znanja in mozi njegovega kritičnega duha sta enako znatna. Nas bo kdo obloži napuha, če pomnimo da pisec spoudarja mednarodno znanstveno vrednost naše R. de la Lit. Comp? V takem pričevanju naj nam bo dovoljeno, videti rajši nagrado za šestletni skupni napor.

A. Debeljak. »Obzorja«, iz Maribora nam piše: V Mariboru se pripravila in bo začela v kratkem izhajati nova literarna, znanstvena in publicistična revija »Obzorja«, ki bo s svojo vsebino in smerjo izpolnila velika vrzel v našem kulturnem življenju. Več let se že namreč pojavlja pereča vprašanja ustanovitve take revije, odnočno ognjišča, ob katerem bi se skupnam delu in sodelovanju zbirali delavci duha in peresa iz najrazličnejših življenjskih področij in panog. Ob povezanosti in sodelovanju piscev, intelektualcev, znanstvenikov in publicistov hodojo bili »Obzorja« široko in objektivno ogledalo vsega slovenskega življenja, sinetza skupnih duhovnih naporov in težni sodobne življenjske problematike. Pri »Obzorjih« je zatozi nova in srečno izbrana zamisel, zbrati vsoj krog sodelavce iz najrazličnejših življenjskih področij tako da bi razvila nudila slovenskemu kulturnemu človeku vpogled v vse predale in duhovne delavnice naših tvorcev: pisateljev, znanstvenikov, gospodarstvenikov, sociologov, publicistov itd. »Obzorja« bodo zatozi kot podoba celokupnega našega življenja izreden dozorek, na katero javnost že danes opozarjamo.

Trinmir Ivančič in Alois Kohout razstavljata v prireditvi salonu Pletrna na Narodni ulici Dalmatinski kinar ki živi etalno v Pragi, se je pridružil češkemu slikarju ne morda zaradi skupne umetniške smeri,

»svetlo motivno črpta oba iz dalmatinskega primorja. Ivančičovi najboljši kipi so vzeti iz socialnega življenja dalmatinskih ribčev, ali pa simbolistično prikazujejo njegovo donovino. medtem ko je v portretih dokaj izgubljen in ne more zakriti neke priplatenosti. Zenske glave in poprsja so priprosta, prikupna. Nekričeča umetnost. Kohout je razstavil 42 pokrajn. Je učenece zaustavljajoč naravnost Črniča in pariškega prof. Bachelta. Razstavljal je že skoro v vseh glavnih evropskih mestih. Njegove impresionistične pokrajne kažejo stremenje po objektivnem podajanju prirode, ki mu je najdražja v onen Ljubi južne dalmatinske otoke in mesta, tipične hiše in ulice ruza. Toda na njegovih platnih ni prikpevajočih razkošij, tu se nekam pokojno prelivajo barve v enotno slikovitost. Razstava simpatičnih umetnikov je tudi lepa propaganda za našo riviero in jo bodo gotovo obiskali številni praški obiskovalci Dalmacije.

O. B. »Matice Radac, časopis za znanstveno organizacijo dela, ki izhaja v Beogradu kot glasilo enako imenovane organizacije, prinaša v 6. do 7. številki uvoznik dr. B. V. o pripravljajoči se potujoči razstavi organizacije »Kraft durch Freude, ki namerava obiskovati tudi balkanske prestolnice. V zvezi s tem poudarja pisec velik pomen organizacije prostega časa, kakor je izvedena v Nemčiji in v Italiji (»Dopolavoro«). Izmed balkanskih držav bo Grčija prva organizirala razstavo dela in prostega časa, hoteč z nemškimi vzgledi sprožiti inicijato za

S P O R T

V Hofgasteinu so končali Heim in Bevc sta daleč v ospredju

Današnja sočota je prvi glavni dan velikih prireditelj za mo narodno akademsko smučarsko prvenstvo: vrši se je prvi del alpske kombinacije, tekma v smuku, za katero je bilo prijavljenih

nad 200 tekmovalcev

in tekmovalci. Pred tem je še tekmovalna pisarna objavila rezultate tekmovalcev s večerajšnjega teka na 16 km. Naše moštvo je v postavi Bevc-Primozič-Mužnik drugo od 15 ocenjenih moštvo. Pred nami so za 5 minut samo odlični Glaslani, dočim je moštvo iz Münchena, ki nas je v stateri »ne« loži, zadaj. Prav tako Bruno, das je imelo dva tekmovalca pri našimi, tudi prvak Kuterja je bil njihov! Brezdvomno je to naš osedaj najboljši uspeh!

Se v temi, ob 6 zjutraj so tekmovalci odšli na start za smuk. Seveda je spet snežilo, okrog vogalov v dolini pa tutil veter, ki se seveda na izpostavljenih mestih bil še hušil! Na proso je nanele mestoma več kakor pol metra novega snega — v prvem delu so tekmovalci z ožkinimi številkami do gležnjev v snegu morali delati smučno

Smuk je bil dolg in dosti strm, 6 in pol kilometra dolga proga je imela 1140 m višinske razlike. Potekala je večinoma po ožkih terenih — dve mesti pa sta bili bolj kocičljivi: kmalu v začetku globoka teena z iztekami v hru strmino v desno, pa gozdni kolovoz nekako v sredini proge. Na teh točkah je ta bilo največ podreč. Cilj je bil nad železniško postajo po hitrem smuku v široki dolinici.

Tik pred startom je vendarle nehalo snežiti, posililo je — na oroke — samo — tudi solnce, nihalo pa je še kar naprej in naprej. Poročal sem že, da sta naša najboljša tekmovalca imela nizki številk: Heim 6 in Novak 7. Poleg njih so startali v smuku še Skoberne in Tavčar za JASO in ASK-ovca Šorli in Herle.

Neverjetna smola onemirja že vse čas Skobernet. Pri treningu je že zlomil svoje »Silitke« smuče, pri tekmi dones pa je v kulorju pred strmino v polnem tempu zavojil v tekmovalca, ki je stal na prozi in si čutil obloko po palcu. Seveda ga je nemarno položilo v sneg, pri čemer je zlomil palico, odtrgal okovje in izružil vez na smučki ter moral pot v dolino — nadaljevali peš!

Herle je že pri začetku izgubil palico, moral je nazaj ponjo, nato pa se zapojil po progi, vse strmine kar v ravnem smuku izliral je in stal ves do konca, kakš 100 m pred ciljem v najlažjem terenu pa ga je položilo in mu odtrgalo smučko! Ko jo je lovil in pripenjal, je izružil 3, 4 minute — in vse nade na uspeh!

Dobro je »prišel skozi« Tavčar. V začetku je imel sicer težak padec, ki se je veljal mnogo diagnosticen časa, je na pozneje kar dobro preumetl vse do cilja. Tudi Šorli je šlo čisto dobro — brez večje amole in hušje acerečel!

Markino in njegovi v Nemčiji

Table-teniška reprezentanca je igrala še štirikrat in povsod zmagala

Heilbronn, 9. februarja. Po naši zmagi nad Nemci smo iz Rheinhausena odpotovali preko Duisburga, Düsseldorfa in Kölna v Ludwigschaft ob Remu. Ta pot je dolga samo 400 km. Tamkaj smo igrali prijateljsko tekmo s tamošnjim klubom, proti kateremu smo kljub utrujenosti zmagali z rezultatom 5:1. Edino točko je izgubil par Hexner-Marinko v dvojbo.

V nedeljo 6. t. m. smo nato igrali v Stuttgartu proti reprezentanci Južne Nemčije. Dvojbo je bil v krasni dvoran »Gustav Siegel Haussa«, ki je bila okrašena z našimi in nemškimi zastavami. Po običajnem pozdravu in izročili spominskega darila, krasne slike mesta Stuttgarta, smo se udarili... Rezultati so bili naslednji: Hexner: Lang 2:1, Marinko: Nikolai 2:0, Heško: Schwarz 2:1, Ratkovič: Holtz 2:0, Hexner-Herškovič: Lang-Nikolai 2:0, Marinko-Ratkovič: Schwarz-Holtz 2:0. Končni rezultat je bil torej 6:0, kar je zelo lep uspeh.

V ponedeljek nato smo gostovali v Neckarsulmu, 50 km od Stuttgarta, v majhnem industrijskem mestecu, kjer je večina prebivalstva zaposlena v ogrojni tovarni za motorje in kolese NSU. Ogledali smo si to tovarnico in še razne druge zanimivosti, zvečer pa smo spet nastopili proti ubrane moštvo Južne Nemčije. Po običajnih pozdravih in odigranju obeh državnih hi-

podobno gibanje v svoji domovini in v ostalih balkanskih deželah. Nadajni članek, ki ga je spisal dr. Ljudevit Prohaska obravnava probleme racionalizma in zadružništva. M. Azapov načrtuje z daljšo razpravo komplekse vprašanj, ki se tičejo izbire poklica. O problemu starešine v znanstveni organizaciji dela piše ing. M. Vasiljevič, ing. V. Koprivnik pa poroča o stoletnici švicarskega združenja inženjerjev in arhitektov. Ing. N. R. se dotika vprašanja izbire prodajalcev v trgovskih podjetjih. V rubriki knjige poroča dr. B. Vošnjak o Popovičevih »Cinearjih« in Stojana Bajča »Osnovi radnog prava«, kakor tudi o nekaterih periodikah. S tem zvezkom je zaključen prvi letnik časopisa »Matica Radac«, čigar program in načela smo na tem mestu že orisali. S tahtno vsebino prvega letnika je časopis v polni meri upravičil svoj raison d'être in bi bilo samo želati, da bi mogel še z večjim razmahom nadaljevati svoje poslanstvo.

»Zenski svet« prinaša v februarjem zvezku poleg pesmi Erna Muserjeve in Kristine proze Milene Molitorjeve »Pisma v preteklost«, odlomke iz romana Louisa Adamiča »Zibelka življenja«, članek Raste Plavkovič o vsakdanjem življenju muslimank »Kaj mi je pripovedovala o sebi Aida Šolice«, načelni prispevek M. O. S. »Ne odnehamo v borbi proti celibat«, več ljubiteljskih člankov, nekrolog ter poročila o gledališču in knjigah. V prilogi se nadaljuje roman Ljute Prener »Mejnik«, prilogi naš dom in Modna priloga pa izpopolnjujeta gospodinjsko vsebino tega časopisa.

S P O R T

V Hofgasteinu so končali Heim in Bevc sta daleč v ospredju

In Novak in Heim? — Novak je v strmini zgoraj imel težak padec: v polnem snegu ga je pri kristianji vrglo čez robove v sneg, kamor se mu je smuča zapela tako globoko, da jo je moral obeti in izvleči z roko. Vendar je zlasti pri ciljem, vozil tako divje, vse naravnost po najhujših strminah, da je na oknadil mnogo izgubljenega časa. Skozi cilj je prišel s tako brzino, da je zavolil naravnost med publiko!

Heim je imel težko stališče. Startal je kot četrti enega tekmovalca je na prozi prehitel in vozil več kakor polovico proge po polnem novem, težkem snegu. Ta mu je tudi povzročil edini padec, ko sta mu pri loku iz gozda smučki ušli vsak sobi in ga je vrglo v sneg.

Tudi stari prof. dr. Obrich je danes v smuku nastopil. V kolovozu ga je naš Tavčar dohitel in sivolasi profesor mu je, hoteč se umakniti, padel ravno z glavo pol smučke! Z izredno hlačno krmovnostjo je še v zadnjem trenutku utečel Tavčar eno smučko zakreniti mimo, drugo na toliko privlčil, da je simpatični starček kot po čudežu le odnesel zdravo hočo!

Se enoza je na smuku zatekla neverjetna smola: naš lenski mednarodni akademski smučarski prvak, Graflin Rössner, spornik in tovaris od nog do glave, se je nasejal na palico in se zrušil! Hotel je nadaljevati vožnjo, ne mu je zmanjkalo sil. To je tudi bila edina nesreča na današnjem, sicer olinio uspelem smuku.

Podrobni rezultati so bili naslednji:

1. Müller Heinz (München) 4:56, 2. dr. Egert (Innsbruck) 5:09, 3. Bernd Fritz (Freiburg) 5:31, 4. Heim Hubert (Ljubljana) 5:37, 5. Heirowsky Herbert (Dunaj) 5:38, 6. Knobloch Norbert (Innsbruck) 5:38, 7. Dellekarth Walter (Dunaj) 5:46, 8. Müller Werner (Innsbruck) 5:52, 9. Fanchamps Albert (Lausanne) 5:59, 10. Wörle Viljem (Innsbruck) 6:03, 18. Novak Josip (Ljubljana) 6:28, 28. Šorli Marjan (Ljubljana) 6:38, 71. Tavčar (Ljubljana). Prvih 42 plastranih v smuku bo tekmovalo v slalomu.

Zaključne prireditve

Po tekmovalju v slalomu, kjer je bil naš Heim zopet četrti, so bili končni rezultati v alpski kombinaciji naslednji: 1. dr. Egert (Innsbruck) 195.79, 2. Heim (Ljubljana) 191.30.

V trojni kombinaciji (smuk, tek in skoki) je zmagal znani Avstrijec Dellekarth, ki je dosegel 292.68 točke.

V nedeljo so bila tekmovalja v skokih za klasično kombinacijo in samostojno. Pri teh tekmah je naš Bevc obkralj zasedel drugo mesto za Dunajčanom Dellekarthom. V klasični kombinaciji je imel Avstrijec 195, Edo Bevc pa 184.69 točke, v samostojnih skokih pa Dellekarth 207.2 točke s skokoma 51.5 in 55 m. Bevc pa 206.3 točke s skokoma 50 in 54 m.

Poročevosti o nedeljskih dogodkih bomo še objavili.

V nekaj vrtah. Na turnirju so svedčevalo in evropsko prvenstvo v hokeju na ledu v Pragi so bile v tisku nedelje odigrane naslednje tekme: Poljska: Japonska 3:0, Madžarska: Litva 10:1, Kanada: Avstrija 3:0, Švedska: Češkoslovaška 0:0. Sednja tekma je ostala po tristranskem podjelsku neodločena, tako da je nazadnje vsako moštvo dobilo po eno točko. — Rezultat med Ljubljano in Kranjem, ki je bil v ponedeljskem »Jutru« naveden drugace, se je glasil pravilno 8:1 (2:0) v korist Ljubljane. Pri tej tekmi se je težko poskoval na kolenu branilec Ljubljane Stanko Bertonec, ki najbrže zaradi te nesreče nekaj tednov ne bo mogel na led.

Državno prvenstvo v smučih skokih. Jugoslov. zimskešportni savez priredi dne 13. marca t. l. na 65 metrski planiški skakalnici svoje državno prvenstvo v smučih skokih. Prireditelj je razpisana tako, da omogoča mednarodno udeležbo in je JZSS dosedaj povabil zastopnike 7 držav: Avstrije, Čehe, Nemce, Poljake, Japonske, Italijane in Norvežane. Odgovori poednih zvez sicer še niso došli. Glede na to pa, da je ta dan v mednarodnem skakalnem svetu prost termin za vse svetovne skakalce je gotovo pričakovati zelo močno inozemsko udeležbo. Naši domači skakalci so leto v dobri formi in bi seveda boj za točke izredno hudi. Računajte s tem dnem za izlet v našo prelepo Planico!

Smučarski klub Ljubljana obvešča vse smučarske klube da ima na razpolago za vse prilike tekmovalni razne plakete ter diplome. Po potrebi naj se klubi obrnejo na klubovega gospodarja Oskarja Kurnerja, Ljubljana, fa. Gorec, Tyrševa cesta 1. Službeno iz LNP: Drevi ob 19. seja p. o. ob 20. seja u. o. — Predsednik.

Zveza slovenskih lankotletskih klubov v Ljubljani. (Službeno) Občni zbor JLAS bo dne 27. t. m. v Zagrebu. Vsa druga obvestila, priprave in pridloge kakor tudi nastop delegatov klubov Zveze bo Zveza pravčasno sporočila po službeni poti. V odgovor na okrožnico JLAS z dne 5. t. m. klubom ni potrebno poslati nobenih pism, ker je Zveza sporočila v Zagreb vsa upadla kakor tudi dolgove klubov. Vsi delegati klubov pa morajo prineseti s seboj ra »eksplicitno« potrdilo o vplačanih zneskih. — Predsednik.

Kolesarski savez Jugoslavije (Službeno.) Redna glavna skupščina bo dne 6. marca t. l. ob 8. dopoldne v veliki dvorani gostilne »K. Jadranskom moru« v Ilci 53 v Zagrebu z običajnim dnevnim redom. Če ne bo na skupščini zbrana nad polovico članov ob določenem času, bo eno uro pozneje nova skupščina ne glede na število navzočih članov na istem mestu in z istim dnevnim redom. Pravico prisostvovati imata po dva delegata vsakega kluba s pravico enega glasu. Poverilnice morajo biti opremljene z žigom in podpisom predsednika in tajnika z navedbo, kateri od delegatov ima pravico glasovanja. Poverilnice brez saveznega pooblastila ne bodo veljale. Rok za plačilo članarine je podaljšan do vključno 28. t. m.

JZSS (Službeno). Izredne seje upravnega odbora danes ne bo; pač pa to seja tehničnega odbora drevi ob 20.

SK Reka (smučarska sekcija). Redni članski sestanek bo v sredo 16. t. m. ob 20. na mestu v četrti v gostilni Olak, Trnaska cesta. (Nogometna sekcija). Drevi ob 20. v gostilni pri Olaku (Trnaska cesta) obvezen sestanek vseh članov. Vsak naj prinese s seboj opremo, kar jo ima še doma.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20 uri

Torek 15.: Rdeče rože. Red B. Sreda, 16.: Rdeče rože. Red Sreda. Četrtek, 17.: Bela bolezen. Red Četrtek. Petek, 18.: Zaprtio.

Sobota, 19.: Velika punterija. Krstna predstava. Premierski abonma.

Benediktova učinkovita komedija v treh dejanjih »Rdeče rože«. Občinstvo je sprejelo to italijansko komedijo z obvidnim zadovoljstvom, smeh je spremljal skoro vsak stavček in razpoloženje igralcev in publikje je ustvarilo izreden gledališki uspeh. Vsebinski kaže na humoren in duhoviti način razkanske zapletanje v zvezi z velikim »neznanim« resnično zabava in je odličen krepil zoper slabo voljo. Delo je režiral Kreft. Igrajo: Danilova M. Jan, Sanein in Šavčeva.

Kreftova zgodovinska kronika »Velika punterija«. Delo je izšlo v knjižni, je zelo učinkovito, domače in tuje kritiki so ga izredno pohvalno ocenile. Sodeluje ves dramski ansambl. Režija je inž. Stupiceva. Danes je obletnica smrti Matije Gubca. Kreftal ga lo g. Ivan Levar, ki je postavil v naši dramji že veliko število ljudskih likov.

OPERA

Začetek ob 20 uri

Torek, 15.: Ero z onega sveta. Debut gđno Heyhalove. Goslovanje g. Jozpa Križaja. Premierski abonma. Sreda, 16.: Evgenij Onegin. Gostuje Anton Dermota. Izven. Znižane cene. Četrtek, 17.: Traviata. Goslovanje ge Zlate Gjurgjane. Izven. Znižane cene.

Mlada, domača pevka gđna. Heyhalova, poje drevi prvič vlogu Giulie v Golovčevi operi »Ero z onega sveta«, ki snada brez dvoma med najboljša operna dela naših skladateljev. Šiže je izredno močan, glasba se deloma nanaša na narodni folklor, instrumentacija pa je sijajna. Vloga kmeta Marka poje gost g. Josip Križaj, glavno tenorsko partio Era g. Franci, mlinarja g. Janko in Markovo ženo ga Kosejova. Dirigira rav. Polič, režija je Golovinova. Opozarjamo na, da se »Ero« ne bo pel več za ostale abonmaje.

Vloga Lenskega v Čajkovskega operi Evgenij Onegin poje jutri v sredo g. Anton Dermota. V tej vlogi je imel izredno velik uspeh tudi na dunajski državni operi. Ostala zasedba premierska.

Jeseni so v Pragi z velikimi svečanostmi proslavili obletnico prve uprizoritve Mozartove opere »Don Juan«. Prsko proslavo je vodil Vaelav Talich sam. »Don Juan« je tudi v repertoari naše opere in bo premiera v torek 22. t. m. S to premiero je združena proslava 25letnice umetniškega udeleštvovalca opernega ravatelja g. Mirka Polifa. Za proslavo se že dolo vstopnice pri dnevi blagajni v operi. Vse prijatelje in spoštovatelje našega opernega ravatelja opozarjamo na to proslavo,

Jackson Gregory:

Juana Castanares

Roman

Nekaj mesecev po tragediji se je torej Castanares spet vrnil domov, s telesom in dušo zdrav, če ne govorimo o njegovi utvari. Ob tistem času, je dejal duhovnik, se je Blondino prvič pokazal. Zdravni, preden si je utrdil njegov sloves, da je zločinec nad zločinci. Je bil že daleč na okoli znan kot predrzen igralec. In pri kartah se je zgodilo, da je don Inocente izgubil svoje premoženje, svoje črede in nazadnje tudi hišo. Ni dvoma, da bi bil zaigral tudi posestvo, če bi ne bila vlada z dveh strani posegla vmes.

»Torej so mu še kaj rešili?«
»Prav teh deset tisoč ora'ov zemlje. Sodišča so proglasila Castanaresa za nerazodnega in so mu vzel razpolaganje z njegovim imetjem. Izgube Hacienda escondida, ki jo je dobil Blondino, sicer ni bilo več moči razveljaviti, a postavili so skrbnike, in od tistih dob ubogi Castanares tudi v tem oziru ne more več delati neumnosti.«
»Razumem. Dokler živi, oskrbuje njegova posestva država. In kadar umre?«
»Tadaj pripade vse državi, zakaj Castanares nima dedičev,« je suho odvrnil oče Juan. »Kakor

vidite, sinko, se torej državi ne manjka razlogov, da varuje siromakovo korist! Trojica, ki daje neobdelani zemlji vrednost — voda, petrolej, rudnine — igra tu veliko vlogo. Nu, vsekako je dobro, da stoji ta človek, Blondino, pred oviro, ki ji ne more do živga.«

»Tako. Hm,« je zamišljeno menil Hawk. Nato je vstal, da bi se poslovil.

»Sicer pa, ali veste, da je tisti, ki mu je bilo ime Perrigo, mrtev?«

»Da. Mali Perrigo ni bil dober človek, a trohico spodobnosti je vendarle še imel v sebi. Ljubi Bog ga bo že razumel.«

»Jaz sem tisti, ki sem nocoj streljal nanj.«

Oče Juan je prestrašen poskočil.

»Človeka ste ubili, in nekaj ur po tem pridete k meni, kakor da se ni nič zgodilo!«

»Ne pravim, da bi ga bil ubil. Res je, da ni mnogo manjkalo. Prav za prav sem že mislil, da sem dovolj govoril o sebi, a to vam moram vendarle še povedati.«

Kratko je opisal prepir med Perrigom in senorjem Castanaresom: kako se je Castanares silno razburil, ko je pri mesečini zagledal Guero, in kako je bil Perrigo, ko je planil proti njima, takisto ves razburjen na pogled; in kako je on, Julian Hawk, nazadnje ustrelil, da bi rešil Castanaresu življenje.

»In vendar trdite, da ga niste ubili?« je zmeden in osupel vprašal stari mož.

»Blondino je ubijalec. Tudi to pot! Blondino, ki se je bal, da vam ne bi starec kaj izblebetal — vam

in Guerri! Prav tako, kakor se mi je zdelo, da se tudi Perrigo boji, da ne bi Castanares izdal dekletu nekakšne skrivnosti! Kaj menite, oče, kaj bi to utegnulo biti?«

»Prav nič vas ne razumem! Kaj namigavate o Blondinu, senor?«

Ves osupel je poslušal kratko, dobro premišljeno pojasnilo.

»Oglejte si jutri Perrigovo truplo,« je rekel Hawk, »in vzemite zdravnik s seboj. Ta naj preišče mrtvečeve poškodbe in vam potrdi, da ga moja svinčenka ni nevarno ranila. Povedal vam bo pa tudi, da mu je Blondinova pest zdrobila lobanjo, da, zdrobila, kakor jajčno lupino.«

Oče Juan, ki si je bil nabral v svojem dolgem življenju že obilo izkušenj o pokvarjenosti ljudi, se je presunjen sesedel na posteljo.

»Kaj ne bo temu nikoli konca? Ali more tak nečloveški zločinec, kakor je ta Blondino, res kar naprej uganjati svoje hudobije?«

»Ne!« ga je s srdito odločnostjo prekinil Hawk.

»A zdaj moram iti, oče; prepustim vam svoje podatke, da jih porabite, kakor se vam zli najbolj prav. Blondino je s svojimi ljudmi na poti v Blues-mokeške gore, kakih petdeset ali šestdeset mil proti severovzhodu odtod. Poznate kraj Pravijo. Da so tam odkrili zlato žilo. Kdor prvi pride, bo prvi mlet. Saj veste, kako hitro se raznese takšna novica! Jutri jo bo vedelo sto ljudi, po jutrišnjem pa tisoč! Jaz sem jo šele nocoj posnel iz šušljanja Blondinovihih pajdašev, ko so v hlevu oskrbovali

konje. Tudi oni so bili šele pravkar zvedeli vso reč. Koliko je v nji resnice in koliko laži, morajo pokazati prihodnje ure.«

Spustljivo se je priklonil, dodal »Buenas noches, padre« in odšel iz hiše k svojemu konju.

V puščavo

Pogled na puščavo je bil tak, kakor da bi se srebrno jezero z lahno nakodranimi valovi prelivalo. V mesečini Bila je širo, nepregledno ozemlje, iz katerega so nalik otočkom štrleli goli, rjastordeči kameniti griči. Pesek pod konjevimi kopiti je bil ponekod tako bel in mehak kakor pena valov na bregovih oceana. Da bi prizanesel konju in zaradi dolgih milj, ki mu jih je bilo še prejahati po tem kraju brez vode, se jezdec ni premočno dvizal. Od daleč bi ga bil utegnil kdo imeti za temen predmet, ki ga valovje počasi odnaša s seboj.

In res se je bilo to noč vzdignilo valovje in se zagnalo proti določnemu cilju — valovje ljudi in človeškega pohlepa, najbolj pa lakomnosti po zlatu. Daleč pred vsemi drugimi je hitela peščica jezdecov kakor greben visokega vala, ki s silno močjo dere proti skalni obali. Če bi se govorica potrdila in bi se pokazalo, da so res našli zlato, bi kmalu prihrumeli za tem prvim človeškim valom drugi, še močnejši; mogočni vrtinci bi nastali v katerih bi utonilo mnogo človeških življenj mnogo prahu in pene bi curki prinesli na površino. Pretrajali bi bilo obilo in do neba bi brizgal odboj valov, kakor v prastarem boju med prvinami vode in kopne zemlje.

MALI OGLASI

Služba dobi

Manufakturist
zažen pravitel, varen
mestne stranke, dobi stalno
službo v večji trgovini v
Ljubljani. Same populoma
izveštane moči, ki so se v
mestu služili, na pol
leino svoje ponudbe, a pre-
pričevali pod »Manu-
fakturi« do 32 let na oči
odd. Jutra. 3183-1

Šiviljo
valeno moč, delavnice —
sprejme Pučnik, Frančiš-
kanska. 3196-1

Zobozdravniško
pomočnik
zaženico, izem. Naslov v
vseh poslovalnicah Jutra. 3205-1

Perfektno kuharico
z dobrih spretnosti, izde-
hotelske restavracije v Ljub-
ljani. Ponudbe na oči odd. Jutra
pod šifro »Perfektne
kuharice«. 3214-1

Služkinjo
mlado, čedno ter prikup-
ljivo, znanost, sprejme na
zaženico. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra. 3217-1

Službi isče
Čevljarški
dobro moč, izde dela takoj.
Bajc, Črnača 13. 3218-2

Gospa
bi šla na do. za krpanje,
likanje ali kupažo za dnev-
no 10 Din. v hrano. Poizve-
se: Pred škoftjo 13. 3208-2

Trgovski pomočnik
izkušen mešane stroke na
deželi. Želi spremeni v ne-
opovedan mestom s 1.
aprilom t. l. v Sloveniji
po možnosti v mestu. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 3212-2

Vajenci (ke)
Trgovski vajenci
ki se je učil 14 mesecev,
želi mesta v večji trgovini
za učno dobo dveh let. Po-
nudbe na oči odd. Jutra
pod šifro »Polten in pri-
den št. 26«. 3211-44

Pouk
Strojepisni pouk
Večerni tečaj, oddelki od
pol 7 do 8 in od pol 8
do 9 ure zvečer. Vpisova-
nine dnevno od pol 7 do
8 ure. Na razpislo 25
nastavilcev pisalnih strojev
Christofor učni zavod,
Domobranska c. 15. 3219-4

Stroj
Sivalne stroje
izobližen nemških tovarn,
zbični, motorizirani in
svoji ki stikajo skupno, za
comp-nerno za vnače
na cerce digne v NOVI
TRGOVINI na Ljubi. 3212-2

Stroj
Sivalne stroje
izobližen nemških tovarn,
zbični, motorizirani in
svoji ki stikajo skupno, za
comp-nerno za vnače
na cerce digne v NOVI
TRGOVINI na Ljubi. 3212-2

Stroj
Sivalne stroje
izobližen nemških tovarn,
zbični, motorizirani in
svoji ki stikajo skupno, za
comp-nerno za vnače
na cerce digne v NOVI
TRGOVINI na Ljubi. 3212-2

Stroj
Sivalne stroje
izobližen nemških tovarn,
zbični, motorizirani in
svoji ki stikajo skupno, za
comp-nerno za vnače
na cerce digne v NOVI
TRGOVINI na Ljubi. 3212-2

Stroj
Sivalne stroje
izobližen nemških tovarn,
zbični, motorizirani in
svoji ki stikajo skupno, za
comp-nerno za vnače
na cerce digne v NOVI
TRGOVINI na Ljubi. 3212-2

Stroj
Sivalne stroje
izobližen nemških tovarn,
zbični, motorizirani in
svoji ki stikajo skupno, za
comp-nerno za vnače
na cerce digne v NOVI
TRGOVINI na Ljubi. 3212-2

Stroj
Sivalne stroje
izobližen nemških tovarn,
zbični, motorizirani in
svoji ki stikajo skupno, za
comp-nerno za vnače
na cerce digne v NOVI
TRGOVINI na Ljubi. 3212-2

Stroj
Sivalne stroje
izobližen nemških tovarn,
zbični, motorizirani in
svoji ki stikajo skupno, za
comp-nerno za vnače
na cerce digne v NOVI
TRGOVINI na Ljubi. 3212-2

Stroj
Sivalne stroje
izobližen nemških tovarn,
zbični, motorizirani in
svoji ki stikajo skupno, za
comp-nerno za vnače
na cerce digne v NOVI
TRGOVINI na Ljubi. 3212-2

Stroj
Sivalne stroje
izobližen nemških tovarn,
zbični, motorizirani in
svoji ki stikajo skupno, za
comp-nerno za vnače
na cerce digne v NOVI
TRGOVINI na Ljubi. 3212-2

Stroj
Sivalne stroje
izobližen nemških tovarn,
zbični, motorizirani in
svoji ki stikajo skupno, za
comp-nerno za vnače
na cerce digne v NOVI
TRGOVINI na Ljubi. 3212-2

Stroj
Sivalne stroje
izobližen nemških tovarn,
zbični, motorizirani in
svoji ki stikajo skupno, za
comp-nerno za vnače
na cerce digne v NOVI
TRGOVINI na Ljubi. 3212-2

Dragocenosti

Vsakovrstno zlato
kupi po najvišjih
cenah
CERNE — juvelir,
Ljubljana, Wolfova ul.
3183-1

Kupim
Stare moške obleke
čevlje, perlo, pohištvo —
Ljubljana, Wolfova ul.
3183-1

Rdeči bebulček,
šaloto, krmpir
kiflar in domače kore-
njevo seme kupujem
Sever & Komp. Ljubljana
na Gosposvetka 5. 2970-33

Prodaj
SEMENA
ptičjo hrano, fižol in lečo
za zelo nudi najeone
je Domitlik Bezenšek
semeni, Ljubljana (palata
Ljudske posojilnice). 2967-6

Stedilnik
večji namizni, poceni na-
prodaj pri PROMET (na-
sproti križanske cerkve). 3210-6

Glasbila
»Tango« harmonike
2 in pol oktave prodam
Naslov v vseh posloval-
nicah Jutra. 2975-26

Pridelki
SEMENA
ptičjo hrano, fižol in lečo
za zelo nudi najeone
je Domitlik Bezenšek
semeni, Ljubljana (palata
Ljudske posojilnice). 2967-6

Les
Ca. 1000 mtr
trajnič
zablenih, toda dobro ohr-
anjenih, profila 6 in pol do
8, za ožki tir, kupuje proti
takošnemu plačilu. Po-
nudbe je poslati na: Me-
talno a. d. Celje. 3202-15

Stroj
Sivalne stroje
izobližen nemških tovarn,
zbični, motorizirani in
svoji ki stikajo skupno, za
comp-nerno za vnače
na cerce digne v NOVI
TRGOVINI na Ljubi. 3212-2

Stroj
Sivalne stroje
izobližen nemških tovarn,
zbični, motorizirani in
svoji ki stikajo skupno, za
comp-nerno za vnače
na cerce digne v NOVI
TRGOVINI na Ljubi. 3212-2

Stroj
Sivalne stroje
izobližen nemških tovarn,
zbični, motorizirani in
svoji ki stikajo skupno, za
comp-nerno za vnače
na cerce digne v NOVI
TRGOVINI na Ljubi. 3212-2

Stroj
Sivalne stroje
izobližen nemških tovarn,
zbični, motorizirani in
svoji ki stikajo skupno, za
comp-nerno za vnače
na cerce digne v NOVI
TRGOVINI na Ljubi. 3212-2

Stroj
Sivalne stroje
izobližen nemških tovarn,
zbični, motorizirani in
svoji ki stikajo skupno, za
comp-nerno za vnače
na cerce digne v NOVI
TRGOVINI na Ljubi. 3212-2

Stroj
Sivalne stroje
izobližen nemških tovarn,
zbični, motorizirani in
svoji ki stikajo skupno, za
comp-nerno za vnače
na cerce digne v NOVI
TRGOVINI na Ljubi. 3212-2

Stroj
Sivalne stroje
izobližen nemških tovarn,
zbični, motorizirani in
svoji ki stikajo skupno, za
comp-nerno za vnače
na cerce digne v NOVI
TRGOVINI na Ljubi. 3212-2

Stroj
Sivalne stroje
izobližen nemških tovarn,
zbični, motorizirani in
svoji ki stikajo skupno, za
comp-nerno za vnače
na cerce digne v NOVI
TRGOVINI na Ljubi. 3212-2

Stroj
Sivalne stroje
izobližen nemških tovarn,
zbični, motorizirani in
svoji ki stikajo skupno, za
comp-nerno za vnače
na cerce digne v NOVI
TRGOVINI na Ljubi. 3212-2

Stroj
Sivalne stroje
izobližen nemških tovarn,
zbični, motorizirani in
svoji ki stikajo skupno, za
comp-nerno za vnače
na cerce digne v NOVI
TRGOVINI na Ljubi. 3212-2

Stroj
Sivalne stroje
izobližen nemških tovarn,
zbični, motorizirani in
svoji ki stikajo skupno, za
comp-nerno za vnače
na cerce digne v NOVI
TRGOVINI na Ljubi. 3212-2

Stroj
Sivalne stroje
izobližen nemških tovarn,
zbični, motorizirani in
svoji ki stikajo skupno, za
comp-nerno za vnače
na cerce digne v NOVI
TRGOVINI na Ljubi. 3212-2

Stroj
Sivalne stroje
izobližen nemških tovarn,
zbični, motorizirani in
svoji ki stikajo skupno, za
comp-nerno za vnače
na cerce digne v NOVI
TRGOVINI na Ljubi. 3212-2

Stroj
Sivalne stroje
izobližen nemških tovarn,
zbični, motorizirani in
svoji ki stikajo skupno, za
comp-nerno za vnače
na cerce digne v NOVI
TRGOVINI na Ljubi. 3212-2

Kapital

Hranilne knjižice
vrednostne papirje
3% OBEZNEČEN
za likv. kmečkih dolgov
STALNO KUPUJEM
Al. Planinšek, Ljubljana
Beethovnova 14.
Telef. 35-10. 2316

3% obligacije
na likvidacijo kmečkih dol-
gov, izdane v letu 1929, za
naprilo kupuje po navide-
ni. Slovenska banka
Ljubljana, Krekov trg 10.
3222-16

Družabno
ali plačilno natakario, —
sprejemam za dobro izde-
lo. Potrebno do Din
6.000. Ponudbe s sliko na
oči odd. Jutra pod »Tako-
6.000«. 3204-16

Posest
Stavbne parcelacije
delitve parcel pri prodaji
»Vrtaške gospodarske na-
črte, regulacije, sporne
meje itd.
Babnik Filip
civilni geometri in sodni
izvedenec, vogal Mikloš-
čev in Lavčarjeve ulice
Telefon 49-59. Ljubljana
101-20

Večje število parcel
kompleksno posete, go-
dov, trgovskih in stano-
vaških hit ter vrt, ima na
prodaj gradben strokovni
izobražen osredovalci
Kunaver Ludvik
(esta 29. oktobra 6. let
od 37-35. Poslavljen sta
diteh in sodni centeli za
našete brezplačno na 127
polago. 25-21

Posestvo
prodaj v letovih kraju,
10 minut iz mesta in od 2
ležišne postaje, z dvema
hišama, vodovod. Posestvo
lepo urejeno, v mestu ter-
malno kopalnice. Samo la-
sadnih drevih in sadov-
nataž za 25.000 Din.
Gazeta Kopač, Laško
3201-20

Naprodaj
4 nadstropna nova sta-
novanjska hiša solidno
zidana, donosna cena
2.100.000 din.
Nova lepa vila 6 stano-
vanjska, masivno zidana
z vsem modernim kom-
fortom cena 680.000 din.
1 stanovanjska novejša
vila z velikim vrtom,
solidno dreve, cena din
480.000.
2 stanovanjska vila no-
vejša, komfortna stano-
vanjska štirisobna 1 manj
je stanovanje cena din
560.000.
11 stanovanjska hiša z
velikim vrtom zelo do-
nosna zelo ugodno na
prodaj. Potrebno samo
250.000 din, ostalo po
dogovoru.
A. Planinšek, Ljubljana
Beethovnova 14. Telef
35-10. 23-20

Lokal
Pisarniške prostore
obsegajoče 4 sobe v
centru mesta izde večja
posna firma. Ponudbe na
oči odd. Jutra pod
»Pisarniški prostori«. 2855-19

Trgovski lokal
velik ali 2 manjša, vse
potrebne priključke, — na
Glasenem trgu v Ormožu
oddaja tako. Okrajno po-
stolnica v Ormožu. 2796-19

Specerijsko
treovino
in vpliano pletilnico, od-
dam v našem samostojni
osebni, posamezni ali skup-
nosti. Ponudbe na oči odd.
Jutra pod »Eksistenca«. 3206-19

Stanovanje
3-sobno stanovanje
z vsemi priključki, naj-
tariji v bližini glavnega ko-
tovora, izde za termi. mas-
velo mirna, solidna stranka.
Ponudbe na oči odd. Jutra
pod šifro »1.000 do 1.100«. 3192-21a

Eno ali dvosobno
stanovanje s kopalnico, v
sredini mesta izem za ta-
ko ali marec. Ponudbe na
oči odd. Jutra pod šifro
»Štev. 23«. 3193-21a

Sobno odda
Sobo
prazno ali opremljeno, od-
dam letnim prejemom so-
stanovalko. Ogled od pol
11 do pol 12 in od 3 do
5 ure. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra. 3216-23

Sobo
moderno opremljeno, s so-
uporabo kopalnice ter sobo
uporabljivo za pisarno, od-
dam takoj boljšemu gos-
podu. Slomškova ul. 7,
Ljubljana, Krekov trg 10.
3222-23

Lepo sobo
opremljeno, s poseb. vho-
dom, takoj oddam. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
3213-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhom, glavni
center, tako oddam. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
3213-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhom, glavni
center, tako oddam. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
3213-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhom, glavni
center, tako oddam. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
3213-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhom, glavni
center, tako oddam. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
3213-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhom, glavni
center, tako oddam. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
3213-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhom, glavni
center, tako oddam. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
3213-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhom, glavni
center, tako oddam. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
3213-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhom, glavni
center, tako oddam. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
3213-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhom, glavni
center, tako oddam. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
3213-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhom, glavni
center, tako oddam. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
3213-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhom, glavni
center, tako oddam. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
3213-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhom, glavni
center, tako oddam. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
3213-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhom, glavni
center, tako oddam. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
3213-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhom, glavni
center, tako oddam. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
3213-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhom, glavni
center, tako oddam. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
3213-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhom, glavni
center, tako oddam. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
3213-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhom, glavni
center, tako oddam. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
3213-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhom, glavni
center, tako oddam. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
3213-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhom, glavni
center, tako oddam. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
3213-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhom, glavni
center, tako oddam. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
3213-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhom, od-
dam Rožna dolina, Cesta
VIII, št. 3-1. 3137-23

Opremljeno sobo
strogo separatirano, oddam
1-2 osebam. Nebotnik
V nadstropje. 3194-23

Informacije
Preselitev
Čevljarska delavnica Sajo-
vica Franca se je preselila
iz 1. nadstr. Bateve hiše
Šelenburgova ul. 7 v Še-
lenburgovo ul. št. 4, dvo-
št. levo. 3207-31

INSERIRAJTE V »JUTRU«
OLA
PREIZKUSNA IN
ZAHTEVANA od 1933 l.

INSERIRAJTE V »JUTRU«
OLA
PREIZKUSNA IN
ZAHTEVANA od 1933 l.

INSERIRAJTE V »JUTRU«
OLA
PREIZKUSNA IN
ZAHTEVANA od 1933 l.

INSERIRAJTE V »JUTRU«
OLA
PREIZKUSNA IN
ZAHTEVANA od 1933 l.

INS